

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Prozodická analýza textu Úvod 67: 56–58

Prosodic Analysis of the Text

OLMOUC 2020 Štěpánka Hrubá

Vedoucí diplomové práce: doc. Mgr. David Uher, PhD.

Prohlášení o samostatnosti

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a uvedla jsem veškeré použité prameny a literaturu.

V Olomouci dne

Podpis:

Poděkování

Mé poděkování patří mému vedoucímu doc. Mgr. David Uher, PhD. za odborné vedení, trpělivost a ochotu, kterou mi v průběhu zpracování bakalářské práce věnoval.

Anotace

Jméno a příjmení autora:	Štěpánka Hrubá
Název fakulty a katedry:	Filozofická fakulta, Katedra asijských studií
Název diplomové práce:	Prozodická analýza textu Úvod 67: 56–58
Souhrn práce:	Počet stran: 60
	Počet znaků: 75 912
	Počet titulů použité literatury: 11
Klíčová slova:	Oldřich Švarný, prozodická analýza, rytmické členění, lineární členění, suprasegmentální rysy, segment, kólon, ascendentní sled, descendentní sled, akronymický sled

Cílem této bakalářské práce je prozodická analýza nahrávek cvičení 56, 57 a 58 z učebnice Úvod do hovorové čínštiny díl 2 (Praha, SPN 1967). Nahrávky realizovala rodilá mluvčí čínského jazykového standardu paní Guan Mingzhe. Teoretická část práce je zaměřena na vysvětlení základních pojmů nutných pro pochopení praktické části práce. V další části je přiložena výsledná podoba korpusu opatřená komentáři nesrovnalostí, na které jsme v průběhu jeho zpracování narazili. Praktická část se zabývá nejdříve analýzou segmentů. Zkoumáme je z hlediska počtu slabik, počtu iktů a následně jejich rytmického průběhu. Následuje analýza kól, v rámci které se orientujeme na délku samotných kól, počet a pozici sledů v jednom kólu a na jejich rytmické členění.

Obsah

1	Úvod	9
2	Teoretická část.....	10
2.1	Prozodická transkripce	10
2.2	Rytmické členění věty.....	11
2.3	Iktovost slabik	12
2.4	Sedm stupňů prominence	12
2.5	Rytmické sledy.....	13
3	Korpus	15
3.1	Metodologie	15
3.2	Výsledná podoba korpusu.....	17
4	Analýza.....	31
4.1	Lineární členění korpusu.....	31
4.2	Analýza segmentů	33
4.2.1	Jednoslabičné segmenty	34
4.2.2	Dvouslabičné segmenty.....	34
4.2.3	Trojslabičné segmenty.....	35
4.2.4	Čtyřslabičné segmenty	37
4.2.5	Pěťslabičné segmenty	40
4.2.6	Šesti- a víceslabičné segmenty	43
4.2.7	Celkové zastoupení rytmičtých sledů segmentů v korpusu.....	45
4.3	Analýza kól	47
4.3.1	Pozice rytmičtých sledů v kólu.....	48
4.3.2	Rytmické členění kól.....	48
5	Závěr.....	55
6	Resumé	58
7	Seznam použité literatury	59
8	Seznam příloh.....	60

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Velikost kól – počet segmentů.

Tabulka č. 2: Velikost segmentů.

Tabulka č. 3: Počet iktů v segmentech.

Tabulka č. 4: Dvouslabičné segmenty.

Tabulka č. 5: Trojslabičné segmenty.

Tabulka č. 6: Čtyřslabičné segmenty.

Tabulka č. 7: Pětislabičné segmenty.

Tabulka č. 8: Šesti- a víceslabičné segmenty.

Tabulka č. 9: Celkové zastoupení rytmických sledů segmentů.

Tabulka č. 10: Velikost kól – počet sledů.

Tabulka č. 11: Pozice rytmických sledů v kólu.

Tabulka č. 12: Rytmičné členění kól.

Tabulka č. 13: Rytmičné sledy kól v rámci typu A.

Tabulka č. 14: Rytmičné sledy kól v rámci typu B.

Tabulka č. 15: Rytmičné sledy kól v rámci typu C.

Tabulka č. 16: Rytmičné sledy kól v rámci typu D.

Tabulka č. 17: Protokol analýzy.

Seznam grafů

Graf 1: Rytmy čtyřslabičných segmentů.

Graf 2: Zastoupení iktů v pětislabičných segmentech.

Graf 3: Celkové zastoupení rytmických sledů segmentů v korpusu.

Seznam zkratk a symbolů

AČ	absolutní četnost
RČ	relativní četnost
AS	ascendentní sled
DE	descendentní sled
AKR	akronymický sled
p	předklonka neboli proklyktikum
e	příklonka neboli enklyktikum
 	lichá iktová slabika
/	ascendentní sled
\	descendentní sled
/°	ascendentní sled s příklonkou
°\	descendentní sled s předklonkou
V	akronymický sled
°	předklonka či příklonka
+	označení bezprostřední sousedství arzí

Ediční poznámka

V práci byla pro přepis čínských znaků do latinky použita oficiální čínská transkripce pīnyīn. Pro prozodickou transkripci a pīnyīn byl z důvodu snadnějšího rozlišení od zbytku textu využit font Courier. Všechny znaky jsou převedeny do zjednodušené podoby tzv. jiǎntǐzì 简体字 a jsou psány fontem SimSun.

1 Úvod

Čínština je stále ještě tónovým jazykem, i když u ní postupně dochází k oslabování této její suprasegmentální charakteristiky. Pomalá přeměna z tónového jazyka na jazyk s melodickým přízvukem se nejvíce projevuje významným úbytkem plně tónických slabik ve prospěch slabik oslabeně tónických, respektive atónických. Tyto změny mají výrazný dopad na rytmické členění. Právě prosodický rozměr textu se tak stává velmi zajímavým a jeho transkripce tak může být velice užitečná.

Otázce prosodických rysů čínštiny se podrobně věnoval sinolog a fonetik prof. PhDr. Oldřich Švarný, CSc., profesor Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Švarného žáci, učitelé a studenti Katedry asijských studií v Olomouci na jeho práci nicméně stále úspěšně navazují.

Cílem této bakalářské práce je prosodická analýza textu učebnice Úvod do hovorové čínštiny díl 2 (Praha, SPN 1967). Konkrétně se zaměřením na rozbor audionahrávek cvičení 56, 57 a 58. Nahrávky byly namluveny rodilou mluvčí čínského jazykového standardu – pekingštiny, paní Guan Mingzhe.

V teoretické části pak vymezíme základní pojmy, které jsou potřebné pro pochopení analýzy textu. Zaměříme se především na vysvětlení prozodické transkripce čínštiny, rytmického členění věty, iktovosti slabik, systému sedmi stupňů prominence a rytmických sledů.

Poté přistoupíme k samotnému korpusu. Výsledná podoba by měla obsahovat prozodickou transkripci. Každý úsek bude převeden do zjednodušených znaků a případné nesrovnalosti s originálem uvedeme do poznámek pod čarou.

V další kapitole provedeme analýzu korpusu. Ten podrobíme analýze lineárního členění a pak se zaměříme na podrobnější analýzu segmentů a kól. Segmenty rozdělíme do skupin podle počtu slabik a budeme blíže zkoumat jejich rytmické průběhy v závislosti na počtu iktů. V závěrečné části uvedeme výsledky analýzy kól. Zde se orientujeme podle počtu segmentů a pozice sledů v rámci jednoho kóla. V neposlední řadě rozdělíme kóla podle jejich rytmického uspořádání. Zjistíme jak u segmentů, tak i u kól, které rytmické sledy jsou nejpočetnější a kterých je nejméně. Poté shrneme výsledky celé analýzy a zpracujeme je formou tabulky.

2 Teoretická část

V této části práce vysvětlíme základní pojmy, kterých je zapotřebí pro pochopení prozodické analýzy textu. Budeme se soustředit na charakteristiku prozodické transkripce, lineárního větného členění a charakteristiku rytmického členění. Dále popíšeme sedm stupňů prominence a rytmické sledy.

2.1 Prozodická transkripce

„Prozodická transkripce zachycuje prozodické rysy řeči. Co to vlastně jsou prozodické neboli suprasegmentální rysy? Zjednodušeně řečeno, jsou to rysy souvislé řeči, které přesahují rovinu segmentální, tj. rovinu hlásek.“¹ Mezi ně řadíme především „přízvuk, členění řeči pomocí předělů, řečové tempo, větnou intonaci a tóny.“²

Prozodická transkripce, kterou dnes využíváme, byla vyvinuta prof. PhDr. Oldřichem Švarným, CSc., profesorem Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. „Snažil se v ní o zachycení prozodických rysů čínštiny, a to zejména přízvukové (tónové) prominence a členění řeči pomocí předělů různého řádu.“³ K záznamu využívá systém různých grafických značek a aplikuje je na „zvláštní fonetický přepis“⁴, který zhotovil pro učebnici Úvod do studia hovorové čínštiny. Základ tohoto přepisu tvoří pinyin, oficiální čínská transkripce využívající latinku.

V dílech, jejichž autorem je pan profesor Švarný, si můžeme všimnout, že použité transkripce se liší. Pan profesor svou prozodickou transkripci neustále vyvíjel a vylepšoval. Celkem vyvinul její čtyři verze.

S první verzí se blíže setkáváme v učebnici Úvod do hovorové čínštiny (ÚHČ, vyd. 1967). Tato transkripce ještě nemá ucelený systém. Nejsou zde jasně daná pravidla pro tvorbu taktů⁵, ani zde nenajdeme sedm stupňů prominence, jak je známe a používáme dnes. „Transkripce v podstatě zahrnuje pouhé tři nástroje jdoucí nad rámec základního pinyinového zápisu: 1. **plně přízvukná** (= plně tónická) slabika je kromě tónové značky opatřena ještě tečkou pod hlavní samohláskou slabiky (mā.), 2. slova tvořící **jeden takt** (ve Švarného terminologii „rytmický segment“) se spojují obloučkem, 3. hranice **větného úseku** (ve Švarného terminologii je nazývaný „kólon“) se

¹ Třísková 2011 b, s. 40.

² Tamtéž, s. 40.

³ Pospěchová 2015, s. 93.

⁴ Švarný, Uher 2001, s. 32.

⁵ Tj. segmentů.

naznačuje svislou kolmičkou – pokud už ovšem hranice není signalizována větným interpunkčním znaménkem.“⁶

2.2 Rytmické členění věty

Rytmus řeči hraje v čínštině ve větném členění mnohem větší roli než jak je tomu u češtiny. Rytmické členění věty závisí především na tempu řeči, modalitě, na tom, zda se mluvčí rozhodne zdůraznit některý z větných členů, a na délce věty.

Dalším faktorem, který z velké části ovlivňuje rytmus řeči, je intonace, a to především v tázacích větách. V tomto typu vět se setkáváme s „víceméně zřetelnou „relativní stoupavou“ intonací poslední plně tónické iktové slabiky.“⁷

Věty se rozpadají na kratší větné úseky neboli kóla, „tj. ucelené významové úseky s ucelenou rytmičnou strukturou, zakončené přeryvem a charakterizované tázací, neukončující nebo ukončující intonací.“⁸

Přeryvy ve větách od sebe oddělují jednotlivá kóla. V mluvené řeči jsou tvořeny pauzami. V psané řeči je zpravidla nejčastěji značíme čárkou. „Průměrná délka kól je asi 6-7 slabik. Délka kól, jinými slovy umístování přeryvů, je celkem nezávislá na tempu řeči.“⁹

„Kóla, pokud nejsou jednoslabičná nebo velmi krátká, se podle svého lexikálního složení a gramatické stavby rozpadají na menší skupiny slabik: sestupné sledy dvou, ale i více slabik s iktem¹⁰ na začátku, vzestupné sledy dvou, ale i více slabik s iktem na konci, případně i jednotlivé¹¹ iktové slabiky. Sestupným sledům mohou předcházet předklonky, ke sledům vzestupným se mohou připojovat příklonky¹².“¹³

Segmenty se mezi sebou různě propojují, kombinují či stojí samostatně. Jejich průměrná délka se obvykle pohybuje v rozmezí mezi 2,5 až 4,5 slabiky. „Slabiky, jež spolu tvoří jeden segment, píšeme dohromady, nebo se spojovníkem: dohromady píšeme slabiky v dvoj- a víceslabičných kompozitech a v modifikovaných slovesech, slovesa s připojenými vido-časovými ukazateli, zájmena a podstatná jména s připojeným ukazatelem plurality men, jména s jednoslabičnými záložkami shang

⁶ Třísková 2011 a, s. 46.

⁷ Švarný, Uher 2014, s.9.

⁸ Tamtéž, s.9, 10.

⁹ Tamtéž, s. 10.

¹⁰ Iktus je rytmičným přízvukem.

¹¹ Tj. „liché“.

¹² Případně i sled atónických příklonných slabik.

¹³ Švarný 1998, s. 24.

a l.i, číslovky 11–99, objektová slovesa; se spojovníkem pak píšeme všechna slova, jež se seskupují v jeden segment.“¹⁴

2.3 Iktovost slabik

Slabiky rozlišujeme podle toho, zda nesou iktus. Iktus je rytmický přízvuk, a proto je dělíme na slabiky iktové, tj. přízvučné, a na slabiky neiktové, tj. nepřízvučné. Iktové slabiky nazýváme arzemi. Řadí se sem všechny slabiky tónické.¹⁵ Jsou „prominentnější, relativně delší než slabiky předcházející nebo i následující v rámci segmentu.“¹⁶ Všechny ostatní typy slabik označujeme jako theze.

Pan profesor Švarný v souvislosti s rytmickým přízvukem a iktovostí slabik zavedl tzv. akronymické pravidlo. Toto pravidlo říká, že pokud se vedle sebe sejdou dvě plně tónické slabiky, pak se iktus podle akronymického pravidla přesouvá na slabiku druhou. V případě, že se jedná o tří- či čtyřslabičný sled plně tónických slabik, iktus klademe na první a poslední slabiku sledu.

2.4 Sedm stupňů prominence

Pomalá přeměna čínštiny z tónového jazyka na jazyk s melodickým přízvukem se nejvíce projevuje významným úbytkem plně tónických slabik ve prospěch slabik oslabeně tónických, respektive atónických. Tyto změny mají výrazný dopad na rytmické členění textu. Profesor Švarný analyzoval velké množství nahrávek a zjistil, že kombinací míry plnosti tónu a přízvučnosti slabik¹⁷ můžeme rozdělit čínské slabiky podle jejich prominence na 7 stupňů.

Systém tzv. **sedmi stupňů prominence** a jejich grafického značení v korpusu této bakalářské práce:

1. **zdůrazněně tónické iktové** – tučné písmo bílé barvy na černém pozadí.
2. **plně tónické iktové** – značíme tónovými značkami nad hlavním vokálem slabiky.
3. **plně tónické neiktové** – značíme tónovými značkami nad hlavním vokálem slabiky.
4. **oslabeně tónické iktové** – tón značíme číslem v horním indexu za příslušnou slabikou.

¹⁴ Švarný, Uher 2014, s.11.

¹⁵ Plně tónické i oslabeně tónické.

¹⁶Viz poznámka 14.

¹⁷ Zda je slabika iktová či neiktová.

5. **oslabeně tónické neiktové** – tón značíme číslem v dolním indexu za příslušnou slabikou.
6. **atónické neutralizované** – ponecháváme neoznačené.
7. **atónické atónové** – ponecháváme neoznačené.

„Rozlišujeme slabiky atónické atónové, které jsou vždy bez tónu, a slabiky atónické neutralizované, jež se jinak mohou vyslovit i tónicky, ale v dané větě za daných podmínek se jejich tón téměř, nebo zcela neutralizuje.“¹⁸

Pan Švarný každou slabiku bez označení stojící na začátku segmentu určuje jako slabiku oslabeně tónickou neiktovou, protože atónické slabiky zaujímají pozice příklonek¹⁹, a proto nemohou stát na začátku segmentu.

Pokud v rámci jednoho segmentu narazíme na sled dvou, tří nebo čtyř plně tónických slabik postupujeme podle již dříve zmíněného akronymického pravidla²⁰. V případě dvojslabičného sledu přesouváme iktus na druhou slabiku, v případě troj- nebo čtyřslabičného sledu dáváme iktus na první a poslední slabiku.

2.5 Rytmické sledy

V čínštině nacházíme tři základní typy rytmičkových sledů. Jedná se o ascendentní (vzestupný), descendentní (sestupný) a akronymický sled. Typ sledu určujeme podle polohy iktu v segmentu.

Za podmínek, kdy theze předchází arzi, mluvíme o **ascendentním sledu**. Jinými slovy „méně prominentní slabika nebo slabiky předcházejí“²¹ slabice, která je nositelem iktu. „Je-li thezí více, musí být jejich prominence vzestupná nejvíce třístupňová.“

Descendentní sled je, zjednodušeně řečeno, opakem ascendentního sledu. První slabika je arzi a po ní následuje theze; „je-li thezí více, jsou to zpravidla slabiky atónické, méně často je jejich prominence sestupná. Maximálně může být třístupňová, takové případy jsou však neobvyklé. Vyskytuje se při logickém, nebo kontrastivním zdůraznění.“²²

Při určování typů rytmičkových sledů se setkáváme se segmenty, kde iktovou slabiku z obou stran obklopují méně prominentní slabiky. V takových případech

¹⁸ Švarný, Uher 2014, s. 11.

¹⁹ Tj. enklitika.

²⁰ Viz. kapitola 2.3.

²¹ Švarný, Uher 2014, s. 13.

²² Tamtéž.

určujeme, zda se jedná o ascendentní sled s příklonkou²³, nebo o descendentní sled s předklonkou.²⁴ Ascendentní sled je zde „tvořen, nebo obsahuje kompozitum, objektové či modifikované sloveso.“²⁵ Vše ostatní vyhodnocujeme jako descendentní sled, kterému předchází předklonka.

Třetím základním rytmičným stylem, jak již bylo výše zmíněno, je **akronymický sled**. Ten převažuje v segmentech dvojiktových. Iktová slabika se nachází na začátku a na konci segmentu.

Dělíme je na dva typy: „kombinace sestupného dvojslabičného sledu s připojenou jednou iktovou slabikou „lichou“;“²⁶ kombinace dvojslabičného sledu sestupného s dvojslabičným sledem vzestupným²⁷.“²⁸ Akronymický sled lze také objevit v kombinaci s příklonkou, předklonkou či oběma zároveň.

²³ Sg. enklitikon, pl. enklitika.

²⁴ Sg. proklitikon, pl. proklitika.

²⁵ Švarný, Uher 2014, s. 13.

²⁶ Tento sled připomíná trojslabičné metrum zvané kretik.

²⁷ Tento sled připomíná čtyřslabičné metrum zvané choriamb.

²⁸ Švarný, Uher 2014, s. 17.

3 Korpus

V této kapitole se nachází postup a popis tvorby korpusu. Následuje výsledná podoba prozodické transkripce, která je doplněna o přepis ve zjednodušených znacích. Pro transkripci byl využit font `courier` a pro znaky font `Simsun`.

3.1 Metodologie

Korpus byl vypracován na základě audionahrávek cvičení 56–58 druhého dílu učebnice *Úvod do hovorové čínštiny*²⁹. Nahrávky byly namluveny paní Guan Mingzhe, rodilou mluvčí čínského jazykového standardu, pekingštiny.

Každé cvičení se skládá ze tří částí: hlavního textu cvičení, vět a opakování ve formě otázek. Hlavní text cvičení 56 je uceleným vyprávěním o Pekingu. Narážíme zde na zastaralé výrazy a také specifickou slovní zásobu spojenou se začátky Čínské lidové republiky. Hlavní texty cvičení 57 a 58 tvoří dialogy. Dialog cvičení 57 se odehrává v restauraci. Rozhovor cvičení 58 na téma nakupování pak probíhá v drogerii a u krejčího.

V prvním kroku byly audionahrávky převedeny do digitální podoby. Text byl přepsán za pomoci transkripce `pinyin`³⁰ bez tónových značek a v následujícím kroku byl, opakovaným poslechem nahrávek a pod odborným dohledem vedoucího práce, rozčleněn do kól, segmentů a doplněn o prominenci slabik. Prominence slabik byla doplněna podle systému tzv. 7 stupňů prominence³¹. Kóla a segmenty byly rozčleněny pomocí interpunkce, spojovníků a mezer, jak je popsáno v kapitole 1.2.

Jednotlivé části korpusu byly doplněny o přepis do čínských znaků. Znaky byly přežaty z učebnice *Úvod do hovorové čínštiny*, avšak byly převedeny do zjednodušené podoby. Překlady všech částí cvičení zde nejsou uvedeny, jelikož jsou v učebnici³² snadno dohledatelné.

Výsledná podoba korpusu obsahuje mnoho nesrovnalostí v porovnání s originálem. Mluvčí se na mnoha místech při čtení zastavila a daný úsek pak zopakovala. Tyto opakované úseky jsme v korpusu ponechali, jelikož se domníváme, že napodruhé je mluvčí realizuje přirozeněji, a tudíž pro nás mají vysokou výpovědní hodnotu. Některé znaky při čtení vynechala nebo zaměnila za jiné. V některých

²⁹ Švarný 1967.

³⁰ Viz kapitola 1.1.

³¹ Viz kapitola 1.4.

³² Švarný 1967, s. 425–428.

případech vyslovila slabiku v tónu, který není pro danou slabiku standardem. Jelikož mluvčí pochází z Pekingu, kde je zvykem erizovat slabiky, setkáváme se i zde s mnoha slabikami, které mluvčí erizovala, jak je zvyklá. Vzhledem ke stáří audionahrávek se bohužel několik vět z dialogu v cvičení 58 nedochovalo.

Nedokončené věty, opakující se úseky i další výše zmíněné nesrovnalosti jsme v korpusu zachovali a všechny jsou uvedené v poznámkách pod čarou v příslušném úseku korpusu. Odstranili jsme pak ty úseky, které byly neukončené a použít se nedaly nebo byly pro naši analýzu nerelevantními.

3.2 Výsledná podoba korpusu

di-wūshi liù-ke kèwén: (yī) běijīng:
běijīng, shi-zhōnghua-ren²min-gòngheguó-d shǒudū. zhèi-zuo,
lìshi-yōujiu, zhèi-zuo, zhèi-zuo, lìshi-yōujiu, wénming-quánqiū-
d-shi, zhèi-zuo, lìshi-yōujiu, wénming-quánqiū-d-chéngshì, zai-
bābai-nian yī³qian, jiu-you³ zhōngguo-ren²min, xiūjianqilai-le.
yǐhòu, jīngguo yī²-ci dà-guimo-d gǎijiàn, he-kuòchōng, dao-
jīnnian, ye-you³ sībai-nian²-le. zhe⁴-shi yī²-zuo wěida-d chéngshì.
zai-chéngshì-d-zhōngxīn, yǒu-yī-zuo⁴ zhuāngyan měilì-d jian⁴zhuwu,
na⁴-jiu-shi tiān'anmén. zhe⁴-shi yī²-ge jùyǒu weidà lìshi yìyì-d
di⁴fangr, zhōngguo-ren²min mínzhu-gémín-d fāduān - wūsi-yùndong
yóuxíng - jiu⁴-shi-cong-zhèli chūfā-d. yìjiusijiǔ-nian₂ shíyue-
yī-ri, zhōngguo-ren²min-d wěida-lǐngxiù máo-ze dōng-zhǔxí, jiu⁴-
zai tiān'anménshang, xiang-quán-shìjiè xuānbule, zhōnghua-
ren²min-gòngheguo²-d chéngli. yǐhòu, měi-dao-láodongjié he-
guóqingjié, máo-zhǔxi, jiu⁴-zai tiān'anménshang, jiǎnyuè
běijīng-ren²min-d yóuxíng-duìwu, jiǎnyuè, bǎowei-yǎzhou, jiǎnyuè,
bǎowei-yǎzhou, jī-shìjie héping-d lìliang.

第五十六课课文：（一）北京：

北京，是中华人民共和国的首都。这座，历史悠久，这座，这座，历史悠久，间
名全球的市³³，这座，历史悠久，间名全球的城市，在八百年以前，就由³⁴中国人
民，修建起来了。以后，经过一次大规模的改建，和扩充，到今年，也有四百年了。
这是一座伟大的城市。在城市的中心，有一座庄严美丽的建筑物，那就是天安门。
这是一个具有伟大历史意义的地方儿³⁵，中国人民民主革命的发端 - 五四运动
游行 - 就是从这里出发的。一九四九年十月一日，中国人民的伟大领袖毛泽东
主席，就在天安门上，向全世界宣布了，中华人民共和国的成立。以后，每到劳
动节和国庆节，毛主席，就在天安门上，检阅北京人民的游行队伍，检阅，保卫
亚洲，检阅，保卫亚洲，及世界和平的力量。

³³ Mluvčí při čtení textu vynechala znak chéng 城.

³⁴ Mluvčí chybně přečetla znak 由 ve 3. tónu namísto standardního 2. tónu.

³⁵ Mluvčí erizovala finálu slabiky fāng 方.

zhōngguo-gong⁴chāndǎng, zhōngyang-wei³yuanhuì, he-zhōngyang
 rénmin zhèngfu, ye³-zai chéngshì-d zhōngxīn. máo-zhu³xi, cong-
 zhèli, xiāng-quán-guo, fāchu wěida-d-hàozhāo, língdao zhōngguo-
 ren²min, xiāng⁴zh-shèng⁴li qiánjìn. zhè-shì-yi²-zuo měili-d
 chéngshì. zai-chéng-nei-wài, you-xǔduo míngsheng-guji¹, nèicheng,
 you-gùgong-bo²wuyuàn, zhōngshān-gōngyuán, he-běihai-gongyuan²;
 náncheng, you-tiāntán, he-xiānnongtán²; xī-jiāo, you-dòngwuyuan²
 he-yíheyuan² (wànshoushān). zhe⁴-xie-měili-d jiànzhuwu, dou¹-shì
 zhōngguo-láodong-ren²min xiūjianqilai-d, chōngfen xiānshì-le,
 zhōngguo-láodong-ren²min-d qínlao-zhìhui. zhè-shì-yi²-zuo wénhua-
 cheng. zhèli-you yánjiu mǎkesi-lièningzhuyì-d, mǎkesi-lièning
 xuéyuàn, you-quán-guo-d kēxue-yánjiu-zhōngxīn, zhōngguo-
 kēxueyuàn, you-zhùmíng-d xuéfu³, zhōngguo-rénmin-dàxue, běijīng-
 dàxue, qīnghua-dàxue, he-shīfan-dàxue, you-shōucang fēngfu-d
 bówuyuàn, he-túshuguǎn, hái-you-xǔduō zhuānke-xuéxiào, zhōngxue
 he-xiǎoxue. běijīng, chéng²wei rénmin-d-shǒudū yìhòu, měi-tiān
 dou-gǎibianle tā¹-d-miànmao.

中国共产党, 中央委员会, 和中央人民政府, 也在城市的中心。毛主席, 从这里, 向
 全国, 发出伟大的号召³⁶, 领导中国人民, 向着胜利前进。这是一座美丽的城成市。
 在城内外, 有许多名胜古迹, 内城, 有故宫博物院, 中山公园, 和北海公园; 南
 城, 有天坛, 和先农坛; 西郊, 有动物园和颐和园(万寿山)。这些美丽的建筑
 物, 都是中国劳动人民修建起来的, 充分显示了, 中国劳动人民的勤劳智慧。这
 是一座文化城。这里有研究馬克思列宁主义的, 馬克思列宁学院, 有全国的科学
 研究中心, 中国科学院, 有著名的学府, 中国人民大学, 北京大学, 清华大学,
 和师范大学, 有收藏丰富的博物院, 和图书馆, 还有许多专科学校, 中学和小学。
 北京, 成为人民的首都以后, 每天都改变了³⁷它的面貌。

³⁶ Mluvčí chybně přečetla znak zhào 召 v 1. tónu namísto standardního 4. tónu.

³⁷ Mluvčí slovní spojení gǎibianzhe 改变着 chybně přečetla jako gǎibianle 改变了.

rénmen-d-cáichan, huán-geile ren²men: tài**miào**, biànchengle-
 rénmin wénhuagōng, tàiimiào, biànchengle ren²min-wénhuagōng,
 xiānnongtán, biànchengle láodong-ren²min-d tīyuchǎng, yíheyuan²,
 biànchengle láodong-ren²min-d, bīshu-shèngdì. rénmin, ba-
 dōngnanjiāo, jian⁴chengle gōngyēqū, ba-xībeijiāo, jian⁴chengle
 wénhuaqu¹. gōngren, tiān-tian-xiu¹jianzh **xīn**-d-fángwū, he-dàolu.
 jiēdao liǎngpáng, shi-**zhěng**qi-d fángwū, mǎlu-liǎngpáng,
 zāishangle lǜ-shù. you²yu-dǎng, he-ren²min-zhèngfu-d zhèngque-
 lǐngdao, láodong-ren²min-d nǚlì, bu²-dao-sì-nian, běijīng yǐjīng,
 fāshengle **zhè**-yang-da-d biànhua. **dì**-yí-ge wǔ-nian-jìhua
 wáncheng-d-shi²hou, ta-yídìng, yao-biàn-d bi-xiànzài, **gèng**-wěidà,
 gèng-měilì-d.

人们³⁸的财产，还给了人们³⁹：太庙，变成了人民文化宫，太庙，变成了人民文化宫，先农坛，变成了劳动人民的体育场，颐和园，变成了劳动人民的，避暑胜地。人民，把东南郊，建成了工业区，把西北郊，建成了文化区。工人，天天修建着新的房屋，和道路。街道两旁，是整齐的房屋，马路两旁，栽上了绿树。由于党，和人民政府的正确领导，劳动人民的努力，不到四年，北京已经，发生了这样大的变化。第一个五，年计划完成的时候，它一定，要变得比现在，更伟大，更美丽的。

di-èr-duan, jùz:

yī: wo³men jíti-nóngzhuangli, jiang¹-yao bōzhong, dà má, shǔz,
 zhīma-deng. èr: dàdòu, huángdòu, he-huāshēng, dou¹-shi yóuliao-
 zuo⁴wu. sān: dà mǎi he-qiáomai, bu²-shi **zhǔ**yao-d liángshi. sì:
 yǎma he-dàma, dou¹-shi jīngji-zuo⁴wu. wǔ: gānzhe ke³yi-zhi-táng.
 liù: juéduì-buyao⁴ **dān**du dao-shānli-qu!

第二段，句子：

一：我们集体农庄里，将要播种，大麻，黍子，芝麻等。二：大豆，黄豆，和花生，都是油料作物。三：大麦和荞麦，不是主要的粮食。四：亚麻和大麻，都是经济作物。五：甘蔗可以制糖。六：绝对不要单独到山里去！

³⁸ Mluvčí slovo rénmin 人民 chybně přečetla jako rénmen 人们。

³⁹ Viz poznámka 34.

di-wūshi liù-ke fùxi-wèntí:

yī: běijīng shì-shénme yàng-d chéngshì?

èr: běijīngchéng zhōngxīn, běijīngchéng zhōngxīn you-shénme wénming-d jiànzhuwu?

sān: tiān'anmén you-shénme lìshì-yìyì?

sì: nèichéng you-shénme gǔdai-d jiànzhuwu?

wǔ: chu²le zhèi-xie-yiwài, nèichéng hái-you-shénme?

第五十六课复习问题:

一: 北京是什么样儿的城市?

二: 北京城中心, 北京城中心有什么文明的建筑物?

三: 天安门有什么历史意义?

四: 内城有什么古代的建筑物?

五: 除了这些以外, 内城还有什么?

di-wūshiqī-ke, kèwén

yī, fànguǎnrli₃

jiǎ: wo-dùz you³-dianr-è-le, hen³-xiang-qù chī-dianr dōngxi.

yǐ: wǒ-yě you³-dianr-è-le. wo-kàn wo³men-hai²shi dao-fànguǎnrli chī, wo-kàn wo³men-háishi dao-fànguǎnrli chī-yi-dun-qu⁴.

wǒ-yě you³-dianr-è-le, wo-kàn, wo³men-háishi dao-fànguǎnrli chī-yi-dun-qu.

第五十七课, 课文

饭馆儿⁴⁰里

甲: 我肚子有点儿饿了, 很想去吃点儿东西。

乙: 我也有点儿饿了。我看我们还是到饭馆儿⁴¹里吃, 我看我们还是到饭馆儿⁴²里吃一顿去。我也有点儿饿了, 我看, 我们还是到饭馆儿⁴³里吃一顿去。

⁴⁰ Mluvčí erizovala finálu slabiky guǎn 馆.

⁴¹ Viz poznámka 36.

⁴² Viz poznámka 36.

⁴³ Viz poznámka 36.

jiǎ: jīntian wǒ-qǐng-kè, nín-dào zhōngguó, dàgài hái méi-chīguo zhōngguó-fàn-ba. zhèi-jia-guǎnz hen-yǒumíng, lǐmian, dìfang ye-kuānchang, zan²men jiu⁴-zai-zhèr-chī zěnme-yàng?

yǐ: hǎo, wo-tóngyì. buguò, wo³-zhe-shi di-yī-ci-shang zhōngguó-fanguǎnr chi-fàn, nín-ke-dei³ duo-zhàoying.

jiǎ: nà-zìrán, nín-fàngxīn hao³-le.

shìzhe: liang³-wei-tóngzhì chī¹-shenme? miànbāo. liang³-wei-tóngzhì chī-shenme? chī-miàn, chī-jiǎoz, hai²shi-chǎo-cài chī¹-mifàn?

jiǎ: qǐng³-nín-xiān ba-càipáir nà²lai, gei-wo³men kàn-kan. qǐng³-nín--xiān ba-càipáir nà²lai gei-wo³men kàn-kan. mi³le'ěr tongzhì, nín-xiang chī-shenme-cài.

yǐ: nín-suìbian-diǎn-ba, wo-mei²-you-yìjian.

jiǎ: gei-wo³men lái-yi-panr bànhuángguā, gei-wo³men lái-yi-panr bànhuángguā, yi-panr² chǎojiāpiàn, yi-panr² mùxùròu. nǐ³men-you shénme-tāng¹?

甲：今天我请客，您到中国，大概还没吃过中国饭吧。这家馆子很有名，里面，地方也宽敞，咱们就在儿吃怎么样？

乙：好，我同意。不过，我这是第一次上中国饭馆儿⁴⁴吃饭，您可得多照应。

甲：那自然，您放心好了。

侍者：两位同志⁴⁵吃什么？面包⁴⁶。两位同志⁴⁷吃什么？吃面，吃饺子，还是炒菜吃米饭？

甲：请您先把菜牌儿⁴⁸拿来，给我们看看。请您先把菜牌儿⁴⁹拿来给我们看看。米勒同志，您想吃什么菜。

乙：您随便点吧，我没有意见。

甲：给我们来一盘儿⁵⁰拌黄瓜，给我们来一盘儿⁵¹拌黄瓜，一盘儿⁵²炒鸡片，一盘儿⁵³木须肉。你们有什么汤？

⁴⁴ Viz poznámka 36.

⁴⁵ Mluvčí zde vynechala znak yào 要.

⁴⁶ Mluvčí znaky chīmiàn 吃面 chybně přečetla jako miànbāo 面包.

⁴⁷ Viz poznámka 41.

⁴⁸ Mluvčí erizovala finálu slabiky pái 牌.

⁴⁹ Viz poznámka 44.

⁵⁰ Mluvčí erizovala finálu slabiky pán 盘.

⁵¹ Viz poznámka 46.

⁵² Viz poznámka 46.

shìzhe: you-sānxiāntāng, you-sānxiāntāng, zhàcai-rou²sītāng,
wánzītāng¹, hái-yǒu, bōcai-dou⁴futāng, nin-yào-shénme?
jiǎ: lai²-ge wánzītāng¹-ba, cai-kuài-dianr, zai⁴-lai-liǎng-bēi,
qīngdao-píjiǔ.

shìzhě: bu-màn, dǐng-**duō** shí-fen-zhong¹ jiu-hǎo.

jiǎ: qīng-chī-ba, nin-kàn, wo³-dao-wàngle, nin²-yong-kuàiz yong⁴-
bu-guàn-ba. jiao-ta¹men na²-yi-fu dāochā-lai hao³-bu-hao?

yǐ: bú-yòng, chī-**zhōng**guo-fan yong-kuàiz bi³jiao-fāngbian.

jiǎ: bù, nin²-mei-you yong⁴guan-kuàiz, jia¹budào zuǐli-qu. wo³men-
dōu juéde, kuàiz bi-dāochā fang¹bian. yong-**kuàiz** chīfàn,
bú-shi-**yí**-xiàz jiu-ke³yi xuéhuì-d. yong-**kuàiz** chīfàn, bu²-
shi-**yí**-xiàz jiu-ke³yi xuéhuì-d. yong-**kuàiz** chīfàn, bu²-shi-
yí-xiàz jiu-ke³yi-xuéhuì-d.

侍者: 有三鲜汤, 有三鲜汤, 榨菜肉丝汤, 丸子汤, 还有, 菠菜豆腐汤, 您要什
么?

甲: 来个丸子汤吧, 菜快点儿⁵⁴, 再来两杯, 青岛啤酒。

侍者: 不慢, 顶多十分钟就好。

甲: 请吃吧, 您看, 我倒忘了, 您用筷子用不惯吧。叫他们拿一副刀叉来好不好?

乙: 不用, 吃中国饭用筷子比较方便。

甲: 不, 您没有用惯筷子, 夹不到嘴里去。我们都⁵⁵觉得, 筷子比刀叉方便。用
筷子吃饭, 不是一下子⁵⁶就可以学会的。用筷子吃饭, 不是一下子⁵⁷就可以
学会的。用筷子吃饭, 不是一下儿就可以学会的。

⁵³ Viz poznámka 46.

⁵⁴ Mluvčí erizovala finálu slabiky diǎn 点.

⁵⁵ Mluvčí znak dào 倒 chybně čte a realizuje znakem dōu 都.

⁵⁶ Mluvčí zde místo erizace 儿, přečetla slabiku zi 子.

⁵⁷ Viz poznámka 52.

yǐ: kongpà ta¹men-zhèr **méi**-you dāochā-ba.
jiǎ: yě-xu mei²-you. nàme nin-ke³yi yong-**chí**z chīfàn. zhōngguo-
cai⁴, dou¹-shi qiēsùile-d, bu²-yong-dāochā-chi **yě**-xíng.
yǐ: zhōngguo-cài shi-**dǐ**que-hǎochī, **yàng**z yòu-name hǎokàn.
guàibude ren²jia shuō, zhong¹guo-cài shi-shìjie dì-yī.
jiǎ: **zhè** wo-shuōbushang⁴, buguò, **zhèr**-d chushī-d-tongzhi⁴ hen-
yǒumíng, su¹lian-zhuān**jiā** tèbie-xi³huan-chī ta-zuò-d-cài.
shìzhě: nin-chīhao₃-le-ma? yào-bu-yao lai-bié-d? yào-bu-yao lai-
bié-d?
jiǎ: bu-yào-le, suàn-zhàng-ba!
shìzhě: yíngòng-shi, yī-kuai sì-mao-liù.
jiǎ: zhe⁴-shi yī-kuai-wǔ, guan-shōu-le-ba, buyong⁴-zhǎo-líng_r-le.
shìzhě: bù, wo³men-**bù**-shou xiǎofèi, yī-fen-qián bu-neng²-duō-shòu.

乙：恐怕他们这儿没有刀叉吧。

甲：也许没有，那么您可以用匙子吃饭。中国菜，都是切碎了的，不用刀叉吃也行。

乙：中国菜是的⁵⁸确好吃，样子又那么好看。怪不得人家说，中国菜是世界第一。

甲：这我说不上，不过，这儿的厨师的⁵⁹同志很有名，苏联专家特别喜欢吃他做的菜。

侍者：您吃好了吗？要不要来别的？

甲：不要了，算账吧！

侍者：一共是，一块四毛六。

甲：这是一块五，全收了吧，不用找零儿⁶⁰了。

侍者：不，我们不收小费，一分钱也不能多收⁶¹。

⁵⁸ Mluvčí znaky **díquè** 的确 chybně přečetla jako **dǐquè**.

⁵⁹ Mluvčí při čtení přidala znak **de** 的.

⁶⁰ Mluvčí erizovala finálu slabiky **líng** 零.

⁶¹ Mluvčí chybně přečetla znak **shōu** 收 v 4. tónu namísto standardního 1. tónu.

èr, jùz

yī: ta-tōnghen-yíqiè, tānwu fūbài-d xian⁴xiang. èr: bùduì yī-xiàz chōngshangqu. bùduì yī-xia₄z chōngshangqu, zǐdàn luò-zai-ta¹men-d qiánhou-zuǒyòu. sān: wo³men-hen-xiang³ dao-zhōngguo-fanguǎnr qu-chīfàn, wǒmen, hen-xiǎng dao-zhōngguo-fanguǎnr qu-chīfàn, kěshì, pa-bú-huì diǎn-cài. sì: wo-àiren shi⁴-di yī-ci, yí-ge-ren² chū-menr-lǚxíng, qing³-nin-lùshang duo-zhàoying-dianr³. wǔ: ni³men-fàngxīn qu-wánr-ba, wǒ-gei-ni³men zhàoying-háiz.

儿, 句子

一: 他痛恨一切, 贪污腐败的现象。二: 部队一下子冲上去, 子弹落在他们的前后左右。三: 我们很想到中国饭馆儿去吃饭, 我们, 很想到中国饭管儿去吃饭, 可是, 怕不会点菜。四: 我爱人是第一次, 一个人出门儿旅行, 请您⁶²路上多照应点儿。五: 你们放心去玩儿吧, 我给你们照应孩子。

di-wǔshiqī-ke, fùxi-wèntí

yī: ni-dùz-è-le, dao-nǎli qu-chīfàn?

èr: zai-fànguǎnrli, zai-fànguǎnrli, shénme-ren² zhàogu-kèren chīfàn?

sān: yào-cai-yǐqián, wo³men-xiān kàn-kan-shénme?

sì: ni³-xihuan-chī zhōngguo-fàn-ma?

wǔ: zhōngguoren yong-shénme-chīfàn? ōuzhouren-ne?

liù: chīwánle, wo³men-bìxū zuo-shénme?

第五十七课, 复习问题

一: 你肚子饿了, 到哪里去吃饭?

二: 在饭馆儿⁶³里, 在饭馆儿⁶⁴里, 什么人照顾客人吃饭?

三: 要菜以前, 我们先看看什么?

四: 你喜欢吃中国饭吗?

五: 中国人用什么吃饭? 欧洲人呢?

六: 吃完了, 我们必须做什么?

⁶² Mluvčí chybně přečetla znak nǐ 你 jako znak nín 您.

⁶³ Mluvčí erizovala finálu slabiky guǎn 馆.

⁶⁴ Viz poznámka 59.

di-wūshibā-ke

kèwén

di-yī-duan, mǎi-dōngxi

jiǎ: jīntiān wo-xiǎng-qu mai³-dianr-dōngxi, nin-yǒu-mei-you
gōngfu pei²-wo-qù-yi-tang?

yǐ: jīntiān shi-xīngqirì, wo-kàn, wo³men-háishi-dao, zhōngguo
bǎihuo-gongsī qu-mai³, suíbiàn nin²-yao-mǎi shen²me-dōngxi,
nǎr-dou-yǒu, bǎihuo-gōngsī qu-mai³, suíbiàn nin²-yao-mǎi
shénme-dong¹xi, nǎr-dou-yǒu, yàoshi nin²-xiang-mǎi féizào,
xiāngshuǐr, chúnghāo, shen²me-d, zhèr-dou-yǒu.

jiǎ: bù, wo-zhǐ-yao yi⁴-guanr-yágāo. ke³-bu-zhīdào nǎ-yi-zhong³
bi³jiao-hǎo?

yǐ: wo-kàn, nín-hai₂shi mai³-yi-guǎnr sān-xīng-d-ba. tóngzhì,
sān-xīng-yágāo duōshao-qian yi-guanr³?

nǚ-shòuhuoyuán: liǎng-mao-jiǔ yi-guanr₃.

jiǎ: wo³men-yao-mǎi liǎng-guanr₃.

第五十八课

课文

第一段，买东西

甲：今天我想去买点儿东西，您有没有工夫陪我去一趟？

乙：今天是星期日⁶⁵，我看，我们还是到，中国百货公司去买，随便您要买什么东西，那儿都有，百货公司去买，随便您要买什么东西，那儿都有⁶⁶，要是您想买肥皂，香水儿⁶⁷，唇膏，什么的，这儿都有。

甲：不，我只要一管儿⁶⁸牙膏。可不知道哪一种比较好？

乙：我看，您还是买一管儿⁶⁹「三星」的吧。同志，三星牙膏多少钱一管儿⁷⁰？

女售货员：两毛九一管儿⁷¹。

甲：我们要买两管儿⁷²。

⁶⁵ Poškození nahrávky.

⁶⁶ Viz poznámka 64.

⁶⁷ Mluvčí erizovala finálu slabiky shuǐ 水.

⁶⁸ Mluvčí erizovala finálu slabiky guǎn 馆.

⁶⁹ Viz poznámka 67.

⁷⁰ Viz poznámka 67.

⁷¹ Viz poznámka 67.

⁷² Viz poznámka 67.

nǚ-shòuhuoyuán: hai-yào-bu-yao bié-d? na⁴me qing-nín-xian-dao⁴
fùkuanchù-qu, nàme, qing-nín-xian-dao⁴ fùkuan**chū**-qu jiāo-
qián, zai⁴-lai-qǔ-huò.

jiǎ: qing-wèn, fúzhuang**bù** zai-shénme-di⁴fangr?

nǚ-shòuhuoyuán: zai-sì-lou, ke³yi-zuo-diàntī shàng-lóu. zàijiàn.

jiǎ: wo³-xiang-zuo-yi-shēn xiàji-xīfú, ni³men-yǒu-meī-you
shen²me-hǎo liàoz?

shòuhuoyuan²: qing³-dao-**zhè**-biān lai-kàn, zhèi-xie dōu-shi xiàji-
yīliào.

yǐ: wǒ-jianyì, nín-zuo-yi-shenr¹ qiǎnlán-d, zhèi-zhong-liàoz
hěn-bu-cuò.

shòuhuoyuán: zhè-shi-shànghai chūpin-d, zhè-shi shànghai-chūpin-
d pàilisi, **zhī**liao yánse dou-hǎo. nín-zuo-yi-shenr¹, zhǐ-
yao liǎng-mi-liù, nín-zuo-yi-shenr¹, zhǐ-yao liǎng-gongchi-
liù.

jiǎ: **duō**-shao-qian² yi⁴-gongchǐ?

shòuhuoyuán: èrshisān-kuai bā-mao, èrshisān-kuai-bā, èrshisān-
kuai-bā yi⁴-gongchǐ.

女售货员: 还要不要别的? 那么请您先到付款处去, 那么, 请您先到付款处去交
钱, 再来取货。

甲: 请问, 服装部在什么地方儿⁷³?

女售货员: 在四楼, 可以坐电梯上楼。再见。

甲: 我想做一身夏季西服, 你们有没有什么好料子?

售货员: 请到这边来看, 这些都是夏季衣料。

乙: 我建议, 您做一身儿⁷⁴浅蓝的, 这种料子很不错。

售货员: 这是上海出品的, 这是上海出品的派力斯, 质料颜色都好。

您做一身儿⁷⁵, 只要两米⁷⁶六, 您坐一身儿⁷⁷, 只要两公尺六。

甲: 多少钱一公尺?

售货员: 二十三块八毛, 二十三块八, 二十三块八一公尺。

⁷³ Mluvčí erizovala finálu slabiky fāng 方.

⁷⁴ Mluvčí erizovala finálu slabiky shēn 身.

⁷⁵ Viz poznámka 74.

⁷⁶ Mluvčí chybně zaměnila znaky gōngchǐ 公尺 za znak mǐ 米.

⁷⁷ Viz poznámka 74.

jiǎ: nà wǒ-jiu mǎi-yi-duàn^r.

shòuhuoyuán: hǎo, nín-yaoshi-xiang³ xiànzài-jiu-zuo⁴, wo³men-zhèr
jiu-you³ cáifeng, nín-yaoshi-xiang³ xiànzài-jiu-zuò, wo³men-
zhèr jiu-you³ cáifeng. shǒugōng shi-bao³xian-hǎo-d.

jiǎ: hǎo, shì-bu-shi mǎshang-jiu-ke³yi-liang chícun?

shòuhuoyuan²: kěyi, qing-nin² dēng-yi-xià^r, wǒ-jiu-qu-ba³
cáifeng-tong²zhi qǐng-lai. wáng-tóngzhi, zhe⁴-wei-tóngzhi
yao-zuo⁴-yi-shēnr, wáng-tong²zhi, zhèi-wei-tóngzhi yao-zuo⁴-
yi-shēnr, wáng-tóngzhi, zhei⁴-wei-tóngzhi yao-zuo⁴-yi-shēnr
xiàji-dān-xizhuāng. wáng-tong²zhi, zhèi-wei-tong²zhi yao-
zuo⁴-yi-shēnr xiàji-dān-xizhuāng, qing-nín-gei-ta¹ liáng-yi-
liang chícun.

cáifeng: liánghǎo-le. qing-nin² yi-xīngqī-yihou⁴ lai-shì-yàngz.

jiǎ: néng-bu-neng kuài-yi-dianr³, néng-bu-neng kuài-yi-dianr³,
wo-bù-neng dēng-hen-jiǔ.

cáifeng: wo³men-shǒutour-huo tài-duō. fan³zheng-shi-yàngz yihòu
wǔ-tiān, jiu-ke³yi-qǔ. bu⁴-zhidào nin-dēngdejí-ma?

甲：那我就买一段儿。

售货员：好，您要是想现在就做，我们这儿就有裁缝，您要是想现在就做，我们这儿就有裁缝。手工是保险好的。

甲：好，是不是马上就可以量尺⁷⁸寸？

售货员：可以，请您等一下儿⁷⁹，我就去把裁缝同志请来，王同志，这位同志要做一身儿⁸⁰，王同志，这位同志要做一身儿⁸¹，王同志，这位同志要做一身儿⁸²，夏季单西装，王同志，这位同志要做一身儿夏季单西装，请您给他量一量尺⁸³寸。

裁缝：量好了。请您一星期以后来试样子。

甲：能不能快一点儿⁸⁴，能不能快一点儿⁸⁵，我不能等很久。

裁缝：我们手头⁸⁶活太多。反正试样以后五天，就可以取。不知道您等得及吗？

⁷⁸ Mluvčí chybně přečetla znak chǐ 尺 ve 2. tónu namísto standardního 3. tónu.

⁷⁹ Mluvčí erizovala finálu slabiky xià 下。

⁸⁰ Mluvčí erizovala finálu slabiky shēn 身。

⁸¹ Viz poznámka 80.

⁸² Viz poznámka 80.

⁸³ Viz poznámka 78.

⁸⁴ Mluvčí erizovala finálu slabiky diǎn 点。

⁸⁵ Viz poznámka 83.

jiǎ: hǎo-ba. wo-xiang³-wo-kě³yi duō-deng-ji-tiān-d.
 shòuhuoyuan²: yī¹liao-qián, yígong-shi, liùshiyī-kuai bā-mao-bā.
 qing³-nin-xiān-fù. cáifeng-gōngqian, shi-èrshisi⁴-kuai-wǔ,
 cáifeng-gōngqian, shi-èrshisi⁴-kuai-wǔ, nin-ke³yi-zai qǔ-
 yīfu-d-shi²hour, nin-ke³yi-zai qǔ-yīfu-d-shi²hour zai-fù.
 jiǎ: zhe⁴-shi liùshi'er²-kuai.
 shòuhuoyuan²: zhǎo-gei-nin yī-mao-èr. xièxie, zaijiàn.
 jiǎ, yǐ: zaijiàn.

甲：好吧。我想我可以多等几天的。

售货员：衣料钱，一共是，六十一块八毛八。请您先付。裁缝工钱，是二十四块五，裁缝工钱，是二十四块五，您可以在取衣服的时候儿⁸⁷再付。

甲：这是六十二块。

售货员：找给您一毛二。谢谢，再见。

甲，乙：再见。

di-èr-duan

shǒu-zhū dài-tù

cóngqian you³-ge-nóngmín, dao-dìli-qu gēngdì, dao-dìli-qu gēng-
 tián, cóngqian you³-ge-nóngmín, dao-dìli-qu gēng-tián, kànjian
 yi⁴-zhi-tù^z pǎoguolai, péng-zai-yi-zhū dà-shùshang, sǐ-le. nei⁴-
 ren hǎo-bu-fèilì, jiu-shídao zhei⁴-zhi-sǐ-tùz.

第二段

守株待兔

从前有个农民⁸⁸，到地里去耕地，到地里去耕田，从前有个农民⁸⁹，到地里去耕田，看见一只兔子跑过来，碰在一株大材上，死了。那人毫不费力，就拾到这只死兔子。

⁸⁶ Mluvčí erizovala finálu slabiky tóu 头.

⁸⁷ Mluvčí erizovala finálu slabiky hóu 候.

⁸⁸ Mluvčí chybně přečetla slovo nóngrén 农人 jako nóngmín 农民.

⁸⁹ Viz poznámka 88.

cóngcǐ, ta-jìng-ba-líchú, fang⁴-zai-yi-biānr, rang-tiándi
huāngwu, zuo⁴-zai-shùxia, deng tūz zai⁴-lai-zhuàng-shù. ta-yīwei-
zhè-yang, jiu-ke³yi bu₂-fèi-lìqi, jìxu-dédao hen-**duō**-tūz. keshì,
nǎli-zai⁴-you, di-èr-zhi-tūz lai-pèng-shù-ne?

从此，他竟把犁锄，放在一边儿⁹⁰，让上田地荒燕，坐在树下，等兔子再来撞⁹¹树。
他以为这样，就可以不费力气，继续得到很多兔子。可是，哪里再有，第二兔子
来碰树呢？

di-sān-duan, jùz
yī: gōngyuán yī⁴jiuwuwǔ-nian yuándan, shi yī⁴jiuwuwǔ-nian yī-yue
yí-ri, keshì, yīnli, yī-**wèi**-nian yuándan, shi yī⁴jiuwuwǔ-nian
yī-yue èrshisān-ri. èr: tiāngān, jiù-shi, jiǎ, yǐ, bǐng, dīng,
wù, jǐ, gēng, xīn, rén, guǐ; dìzhī, jiù-shi, zǐ, chǒu, yín, mǒu,
chén, sì, wǔ, wèi, shēn, yǒu, xū, hài. sān: chuānghu-wàitou,
gua⁴shang-zhúlián, tàiyang jiu-shàibujinlai-le. sì: ta-chōuyān
bu-xiǎoxin₁, tā chōuyān bu-xiǎoxin₁, ba-yīfu shao¹le-yi-ge-dòng.
wǔ: duìzhang tuīshang shòule-shāng, tóngzhimen ba-ta¹
bēilehuilai. liù: wǔfàn-hou tǎng-yi-huir³, dui-shēnti **hěn**-you-
yìchu. wǔfàn-hou tǎng-yi-huir³ dui-shēnti hen³-you-yìchu. qī:
dàxiàng, hūran shēn-chang-bíz, ba-wǒ-xiàle yi-tiào. bā:
yījiashang-d-gōur, quan-diào-le, yījiashang-d-gōur, quán-dou-
diào-le.

第三段，句子

一：公元一九五五年元旦，是一九五五年一月一日，可是，阴历乙未年元旦，是
一九五五年一月二十三日。二：天干，就是，甲，乙，丙，丁，戊，己，庚，辛，
壬，癸；地支，就是，子，丑，寅，卯，辰，巳，午，未，申，酉，戌，亥。三：
窗户外头，挂上珠帘，太阳就晒不进来了。四：他抽烟不小心，他抽烟不小心，
把衣服烧了一个洞，5。队长腿上受了伤，同志们把他背了回来。六：午饭后躺
一会儿，对身体很有益处。午饭后躺一会儿对身体很有益处。
七：大象，忽然伸长⁹²鼻子，把我吓了一跳。八：衣架上的钩儿，全都掉了，衣架
上的钩儿，全都掉了。

⁹⁰ Mluvčí erizovala finálu slabiky biān 边.

⁹¹ Mluvčí zaměnila znak pèng 碰 za znak zhuàng 撞.

di-wǔshí**bā**-ke fùxi-wèntí

yī: wǒ³men-xiǎng mai-dōngxi, dào-**nǎ**li-qu-mai³ zui-fāngbiàn?

èr: wǒ³men-cháng-yong **nǎ**-yì-xie huàzhuāngpǐn?

sān: nǐ-xūyào zuò⁴-xīn-yīfu-d-huà⁴, xiān-bìxū mǎi-shenme?

sì: **shén**me-ren gei-ren²-zuò-yīfu?

wǔ: **cái**fēng wèi-shenme yào-liang⁴ chǐcun?

liù: yīfu mei-zuòhao-yìqian², nǐ-xiān-yào dào-cáifēng-nǎli-qu
zuò-shénme?

第五十八课复习问题

- 一：我们想买东西，到哪里去买最方便？
- 二：我们常用哪一些化妆品？
- 三：你需要做新衣服的话，先必须买什么？
- 四：什么人给人做衣服？
- 五：裁缝为什么要量尺寸？
- 六：衣服没有做好以前，你先要到裁缝那里去做什么？

⁹² Mluvčí vynechala znak 1e了.

4 Analýza

Analytická část této práce vychází z výsledné podoby korpusu uvedené v předchozí kapitole. Korpus byl postupně dle lineárního větného členění rozdělen na věty, věty na kóla a ty pak na segmenty. V dalším kroku byly segmenty rozřazeny do jednotlivých skupin podle počtu slabik. Příslušné skupiny jsme zkoumali z hlediska rytmického průběhu segmentů a četnosti výskytu konkrétního typu rytmického průběhu. Poté jsme podrobili analýze rytmický průběh kól. Všechny hodnoty jsou uváděné v absolutní i relativní četnosti. V případě relativní četnosti jsou výsledná čísla zaokrouhlena na jedno desetinné místo.

Všechny dále uváděné příklady vychází z analýzy korpusu a jsou opatřeny číselnými kódy, aby bylo snadné je následně v korpusu dohledat. Číselné kódy pro kóla jsou čtyřmístné, pro segmenty pak pětimístné. Například dvouslabičný segment **tàimiào** se nachází pod číslem 56_1_19_3_1. První číslo označuje cvičení⁹³, druhé číslo značí část cvičení (máme 3 možnosti – text, věty, opakování), třetí číslo udává pořadí věty v daném úseku, čtvrté číslo vyjadřuje pořadí kóla v rámci věty a poslední, páté číslo, určuje pořadí segmentu v rámci kóla.

4.1 Lineární členění korpusu

Výsledná podoba korpusu obsahuje celkem 254 vět, které se dále dle prozodických pravidel rozpadají na 555 kól a 934 segmentů. Jedna věta se v průměru skládá ze 2,2 kól a 3,7 segmentů. Analyzovaný korpus je tvořen celkem z 2 753 slabik, přičemž jedna věta je v průměru tvořena 10,8 slabikami. Nejdelší souvětí se skládá z 85 slabik. Nejkratší věty vzorku, tj. korpusu, jsou tvořeny pouze jednou slabikou. Ve většině případů se jedná o číselné označení vět ve cvičeních nebo o čínský ekvivalent českého rozlišení střídajících se promluv vystupujících postav „A“ a „B“ v dialogích.

Z výše uvedených hodnot vyplývá, že jeden kólon se v průměru skládá z 1,7 segmentů a jeho průměrná délka po zaokrouhlení je 5 slabik. Tento výsledek se vymyká hodnotám profesora Švarného, který tvrdí, že průměrná délka kól je přibližně 6–7 slabik. Z níže uvedené tabulky, tj. tabulka č. 1, lze vyčíst, že nižší hodnoty v našem vzorku jsou pravděpodobně způsobeny poměrně vysokým procentem jednosegmentálních kól. Z celkového počtu 555 kól zaujímají 53,5 %, tj. v absolutní četnosti celkem 297. Druhou nejvyšší hodnotu představují dvusegmentální kóla v absolutní četnosti 162 kól,

⁹³ Korpus byl vypracován na základě audionahrávek cvičení 56, 57 a 58.

odpovídají 29,2 %. Trojsegmentální kóla mají již podstatně nižší zastoupení. V celém vzorku se jich vyskytuje pouze 78, což je pouze 14,1 %. Čtyř-, pěti- a sedmisegmentální kóla představují pouze 3,2 % z celého korpusu.

Velikost kól – segmenty		
Počet segmentů	AČ	RČ
1	297	53,5%
2	162	29,2%
3	78	14,1%
4	14	2,5%
5	2	0,4%
7	2	0,4%
Celkem	555	100,0%

Tabulka č. 1: Velikost kól – segmentů.

Jak již bylo výše zmíněno, 555 kól jsme dále podle prozodického členění rozdělili na 934 segmentů. Tabulka č. 2 ukazuje, že nejvíce segmentů v našem vzorku je tvořeno pouze dvěma slabikami. Zaujímají 28,7 % z celkového počtu segmentů. Přestože dvouslabičných segmentů je nejvíce, trojslabičných segmentů je v absolutní četnosti pouze o 15 méně (27,1 %). Třetím nejčastějším typ segmentů jsou segmenty čtyřslabičné. Ty reprezentují 21,5 % našeho korpusu. Zbytek, 11 %, z čehož pětislabičné segmenty zde tvoří 8,8 %, představují šesti-, osmi- a devítislabičné segmenty.

Velikost segmentů		
Počet slabik	AČ	RČ
1	109	11,7%
2	268	28,7%
3	253	27,1%
4	201	21,5%
5	82	8,8%
6	16	1,7%
7	2	0,2%
8	2	0,2%
9	1	0,1%
Celkem	934	100,0%

Tabulka č. 2: Velikost segmentů.

4.2 Analýza segmentů

V následujících kapitolách jsme segmenty rozřadili do skupin podle počtu slabik. V rámci každé skupiny jsme segmenty zkoumali z hlediska rytmického průběhu a z hlediska počtu iktů⁹⁴.

Korpus se skládá z celkem 934 segmentů. Průměrná délka jednoho segmentu našeho vzorku činí 2,9 slabiky. Tento výsledek analýzy odpovídá výsledkům výzkumu pana Švarného, který uvádí, že délka jednoho segmentu se pohybuje mezi 2,5 až 4,5 slabikami.

Podle iktů rozdělujeme segmenty na jedno-, dvou- a trojiktové. Všechny typy těchto segmentů se objevují i v naší analýze. Víceiktové segmenty jsou výskytem v naší analýze ojedinělé.

Tabulka č. 3 v sobě kombinuje aspekty počtu iktů a počtu slabik v daném segmentu. Nejpočetnější v korpusu jsou dvouslabičné jednoiktové segmenty. Ty představují 28,8 % korpusu. Hned po nich následují s relativní četností 18,2 % trojslabičné jednoiktové segmenty. Velké početné zastoupení mají i čtyřslabičné dvouiktové segmenty v relativní četnosti 17,6 %. Tyto tři nejpočetnější typy segmentů zaujímají 64,6 % vzorku.

Typ segmentu	Počet iktů	AČ	RČ
1 slab.	1	109	11,7%
2 slab.	1	269	28,8%
3 slab.	1	170	18,2%
	2	84	9,0%
4 slab.	1	34	3,6%
	2	164	17,6%
5 slab.	1	3	0,3%
	2	67	7,2%
	3+	13	1,4%
6+ slab.	1	2	0,2%
	2	7	0,7%
	3+	12	1,3%
Celkem		934	100,0%

Tabulka č. 3: Počet iktů v segmentech.

⁹⁴ Viz kapitola 1.3.

Výsledky analýzy jsou podrobně popsány a uvedeny v následujících kapitolách. Každá z kapitol je opatřena příklady daného typu segmentu. Všechny příklady jsou převzaty z výše přiloženého korpusu a opatřeny číselným kódem⁹⁵ pro snadné dohledání.

4.2.1 Jednoslabičné segmenty

Výsledná podoba korpusu obsahuje v absolutní četnosti 109 jednoslabičných segmentů. Ve většině případů, přesně 105, se jedná o plně tónické iktové slabiky. Jedna slabika je zdůrazněně tónická iktová. Poslední tři jsme podle pravidla pana profesora Švarného, o slabikách bez označení stojících na začátku segmentu, určili jako slabiky oslabeně tónické neiktové.

Z velké části se jedná o číslovky. Vyskytují se zde i ukazovací zájmena, zápornka bù 不 a slovesa. Pak se také ve větách cvičení 58 objevila věta s výčtem nebeských kmenů a pozemských větví, které se svou gramatickou funkční charakteristikou řadí k podstatným jménům. Dále se v analýze vyskytla slova jiǎ 甲 a yǐ 乙, uvozující věty v dialozích. Pan profesor Švarný tato slova definuje jako synsémantická slova, tj. neplnovýznamová, funkční slova, která nemohou zastávat funkci větných členů.

Jednoslabičné segmenty nejsou dále analyzovány, jelikož postrádají rytmický průběh.

/yǐ/	(56_2_2_1_1)
/jiǎ/	(57_1_3_1_1)
/bù/	(57_1_43_1_1)

4.2.2 Dvoslabičné segmenty

Dvoslabičné segmenty jsou pouze jednoiktové. Vytváří pouze ascendentní sledy či descendentní sledy. V našem korpusu se vyskytuje celkem 269 dvoslabičných segmentů, přičemž zaujímají 28,8 % všech segmentů korpusu. Při nahlédnutí do tabulky č. 4 zjistíme, že větší část (54,3 %) z nich je descendentního rytmu.

Toto zjištění odpovídá i výsledkům analýzy profesora Švarného, který uvádí, že „mezi segmenty dvoslabičnými převažují segmenty sestupné a zbývající jsou vzestupné.“⁹⁶ Ascendentních sledů je pouze o 23 segmentů méně.

⁹⁵ Viz kapitola 3.

⁹⁶ Švarný, Uher 2014, s.14.

1. Dvouslabičné jednoiktové segmenty descendentního rytmu:

/nèi¹cheng/ (56_1_14_3_1)

/náncheng/ (56_1_14_7_1)

/dou¹-shi/ (56_1_15_2_1)

2. Dvouslabičné jednoiktové segmenty ascendentního rytmu:

/yihòu/ (56_1_18_2_3)

/měi-tiān/ (56_1_18_3_1)

/tài¹miào/ (56_1_19_3_1)

Rytmus	AČ	RČ
AS	123	45,7%
DE	146	54,3%
Celkem	269	100%

Tabulka č. 4: Dvouslabičné segmenty.

4.2.3 Trojslabičné segmenty

Trojslabičné segmenty mohou být jak jednoiktové, tak dvojiktové. Podle počtu iktů vytváří tři základní možnosti rytmického průběhu. Jedná se o ascendentní, descendentní a akronymický rytmický průběh. Ascendentní sledy se mohou vyskytovat v kombinaci s příklonkou, naopak descendentní sledy na sebe váží předklonku. Náš vzorek čítá celkem 254 trojslabičných segmentů, tj. 27,2 %. Tabulka č. 5 uvádí absolutní a relativní četnost všech typů rytmického průběhu trojslabičných segmentů v našem korpusu.

Počet iktů	Rytmus	AČ	RČ
1 iktus	DE	69	27,2%
	pDE	60	23,6%
	AS	17	6,7%
	ASe	24	9,4%
2 ikty	AKR	84	33,1%
Celkem		254	100,0%

Tabulka č. 5: Trojslabičné segmenty.

Polovinu (50,8 %) trojslabičných segmentů tvoří descendentní jednoiktové segmenty, z čehož 27,2 % je čistě descendentního typu, a 23,6 % zaujímají descendentní sledy s předklonkou. Na druhém místě s relativní četností 33,1 % (84 výskytů) se nachází trojslabičné dvouiktové segmenty akronymického rytmu. Nejméně početné, s 41 výskytů (16,1 %), se ukázaly sledy ascendentního typu. Čistě

ascendentního typu je pouze 17 z nich, větší část (24 případů) zaujímají ascendentní sledy s příklonkou.

1. Rytmické sledy trojslabičných jednoiktových segmentů:

i. Descendentní sledy

a. Descendentní sledy jako celek

/nin²-mei-you/ (57_1_43_2_1)

/zuǐli-qu/ (57_1_43_3_2)

/yòu-name/ (57_1_55_2_2)

b. Descendentní sledy s předklonkou

/cong-zhèli/ (56_1_12_2_1)

/he-dàma/ (56_2_9_1_2)

/wo-bù-neng/ (58_1_54_3_1)

ii. Ascendentní sledy

a. Ascendentní sledy jako celek

/he-huāshēng/ (56_2_5_3_1)

/hen-yǒumíng/ (57_1_11_1_2)

/wo-tóngyì/ (57_1_13_2_1)

b. Ascendentní sledy s příklonkou

/yígòng-shi/ (57_1_66_1_1)

/fǔbài-d/ (57_2_3_2_2)

/chīwánle/ (57_3_14_1_1)

2. Rytmické sledy trojslabičných dvouiktových segmentů:

i. Akronymický rytmus

/you²yu-dǎng/ (56_1_23_1_1)

/gèng-wěidà/ (56_1_24_4_1)

/běijingchéng/ (56_3_5_1_1)

4.2.4 Čtyřslabičné segmenty

Korpus obsahuje celkem 198 čtyřslabičných segmentů, 164 je tvořeno dvěma ikty a pouze 34 jedním iktem. Jednoiktové segmenty se v případě descendance vyskytují jako celkově descendentní sledy nebo descendentní sledy s předklonkou. Co se ascendentního rytmu týče, ve vzorku najdeme pouze ascendentní sledy s příklonkou. Posledním typem rytmického průběhu jednoiktového čtyřslabičného segmentu, který se v analýze vyskytuje, je sled vzniklý kombinací ascendentního a descendentního sledu. V celém vzorku se nachází pouze 3 takto vzniklé sledy.

Dvouiktové segmenty zaujímají podstatně větší část, v relativní četnosti 82,8 %, než jednoiktové segmenty. Můžeme je ve vzorku najít v následujících rytmických sledech: akronymický rytmický sled tvořený jedním descendentním a jedním ascendentním sledem, akronymický sled s příklonkou, akronymický sled s předklonkou, kombinace dvou descendentních sledů a kombinace dvou ascendentních sledů.

1. Rytmické sledy jednoiktových čtyřslabičných segmentů

i. Descendentní sledy

a. Descendance jako celek

/dā-guimo-d/	(56_1_5_2_3)
/zhè-yang-da-d/	(56_1_23_6_2)
/chī-yi-dun-qu/	(57_1_8_3_3)

b. Descendance s předklonkou

/zai-bābai-nian/	(56_1_4_10_1)
/you-quán-guo-d/	(56_1_17_3_1)
/dao-shānli-qu/	(56_2_13_1_3)

ii. Ascendentní sledy

a. Ascendance s příklonkou

/qiēsùile-d/	(57_1_53_2_2)
/ba-wǒ-xiàle/	(58_2_16_3_1)
/di-yī-ci-shang/	(57_1_14_2_2)

iii. Kombinace ascendentního a descendentního rytmu

/nin-yào-shénme/	(57_1_32_7_1)
/lai-shì-yàngz/	(58_1_52_1_3)
/bu ₂ -fèi-lìqi/	(58_1_78_2_2)

2. Rytmické sledy dvouiktových čtyřslabičných segmentů

i. Akronymický sled

a. Akronymický sled jako celek

/wěida-lǐngxiù/	(56_1_9_2_2)
/míngsheng-guji ¹ /	(56_1_14_2_2)
/xīn-d-fángwū/	(56_1_21_2_2)

b. Akronymie s příklonkou

/tiān'anménshang/	(56_1_10_4_2)
/zhōngguo-fàn-ba/	(57_1_10_3_3)
/wǎnzitang ¹ -ba/	(57_1_34_1_2)

c. Akronymie s předklonkou

/you-sānxiāntāng/	(57_1_32_2_1)
/ta-zuò-d-cài/	(57_1_58_4_3)
/shi-xīngqirì/	(58_1_7_1_2)

ii. Kombinace dvou descendentních sledů

/shénme-dong ¹ xi/	(58_1_7_8_3)
/qing ³ -dao-zhè-biān/	(58_1_29_1_1)
/zhèi-zhong-liàoz/	(58_1_31_3_1)

iii. Kombinace dvou ascendentních sledů

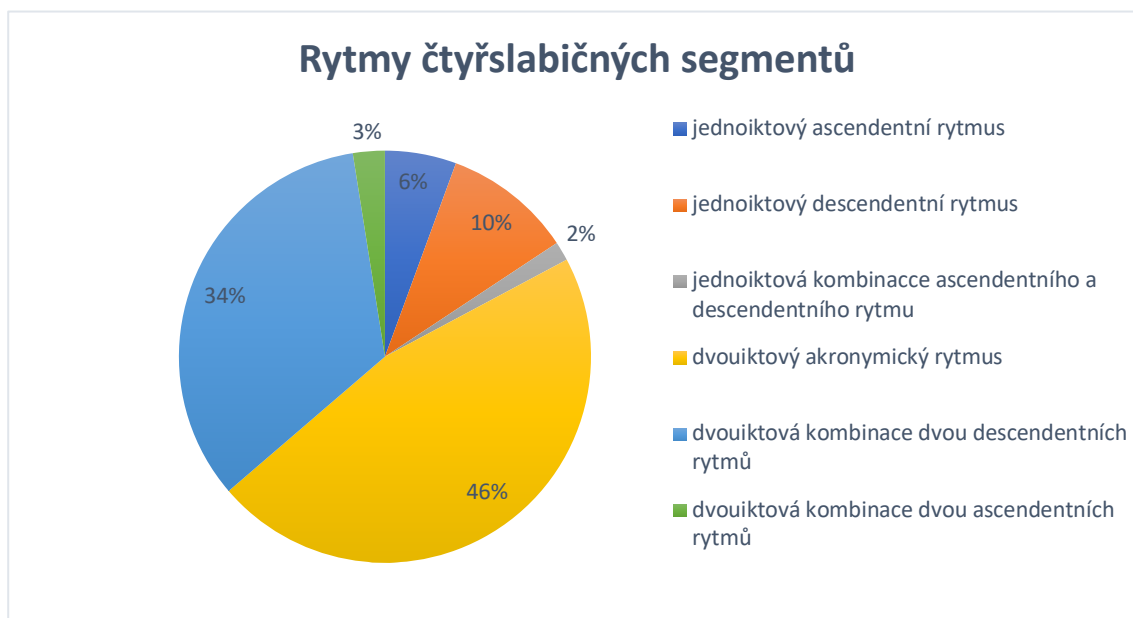
/xiang-quán-shìjiè/	(56_1_9_4_1)
/zai-chéng-nei-wài/	(56_1_14_1_1)
/xiànzài-jiu-zuo ⁴ /	(58_1_42_2_2)

Jak můžeme vyčíst z tabulky č. 6, nejvíce dvouiktových segmentů je tvořeno sledem dvou descendentních rytmů (celkem 67 výskytů). Hned po nich, s výskytem 55 případů, následují segmenty akronymického průběhu tvořené kombinací descendentního a ascendentního sledu.

Počet iktů	Rytmus	AČ	RČ
1 iktus	DE	5	2,5%
	pDE	15	7,6%
	AS	0	0,0%
	ASe	11	5,6%
	jiné	3	1,5%
2 ikty	AKR	55	27,8%
	pAKR	21	10,6%
	AKRe	16	8,1%
	DE+DE	67	33,8%
	AS+AS	5	2,5%
Celkem		198	100,0%

Tabulka č. 6: Čtyřslabičné segmenty.

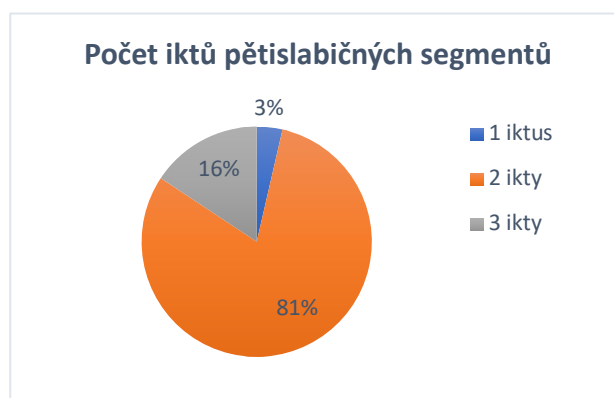
Graf 1 udává, že v celkovém zastoupení rytmů v závislosti na počtu iktů (ascendence, descendence, akronymie) však nejvyšší procento zaujímají segmenty dvouiktové akronymického rytmického průběhu.

Graf 1: Rytmy čtyřslabičných segmentů.

4.2.5 Pětislabičné segmenty

Pětislabičné segmenty se v korpusu vyskytují v absolutní četnosti 83 segmentů. Z grafu 2 můžeme vyčíst procentní zastoupení počtu iktů. Převážnou většinu tvoří segmenty dvouiktové s 80,7 %. Nejméně je naopak jednoiktových segmentů, které představují pouze 3,6 %.

Graf 2: Zastoupení iktů v pětislabičných segmentech.

Jednoiktové segmenty se realizují v podobě čistě descendentního sledu (2 výskyty) nebo jako descendentní sled s předklonkou (1 výskyt). Dvouiktové segmenty vytváří akronymický rytmus jako celek, s předklonkou, příklonkou a kombinací, kdy na sebe váže předklonku i příklonku. Dvouiktový akronymický rytmus tvoří 42,2 % všech pětislabičných segmentů. Dále máme dvouiktové segmenty vzniklé kombinací dvou descendentních sledů a descendentních sledů s předklonkou. Ty následují po akronymickém rytmu s 31,3 %. Obdobné varianty vytváří i ascendentní sledy, a to jak čistě ascendentní, tak sledy s příklonkou. V celkovém počtu však tvoří pouze 3,6 % segmentů.

Počet iktů	Rytmus	AČ	RČ
1 iktus	pDE	1	1,2%
	DE	2	2,4%
	Ase	0	0,0%
	Jiné	0	0,0%
2 ikty	AKR	8	9,6%
	pAKR	9	10,8%
	AKRe	8	9,6%
	pAKRe	10	12,0%

	DE+DE	21	25,3%
	pDE+DE	5	6,0%
	AS+AS	2	2,4%
	AS+ASe	1	1,2%
	Jiné	3	3,6%
3 ikty	AKR	13	15,7%
Celkem		83	100,0%

Tabulka č. 7: Pětislabičné segmenty.

1. Rytmičné sledy pětislabičných jednoiktových segmentů

i. Descendentní sled

a. Descendence jako celek

/xiūjianqilai-d/ (56_1_15_2_3)

/xiūjianqilai-le/ (56_1_4_12_1)

b. Descendence s předklonkou

/nin-chīhao₃-le-ma/ (57_1_60_1_1)

2. Rytmičné sledy pětislabičných dvouiktových segmentů

i. Akronymický rytmus

a. Akronymický rytmus jako celek

/rénmin-d-shōudū/ (56_1_18_2_2)

/rénmen-d-cáichan/ (56_1_19_1_1)

/yījiashang-d-gōur/ (58_2_18_1_1)

b. Akronymický rytmus s předklonkou

/dao-zhōngguo-fanguǎnr/ (57_2_8_3_2)

/yong-shénme-chifàn/ (57_3_11_1_2)

/mei-zuòhao-yiqian²/ (58_3_13_1_2)

c. Akronymický rytmus s příklonkou

/nín-suibian-diǎn-ba/ (57_1_27_1_1)

/duō-deng-ji-tiān-d/ (58_1_61_1_2)

/yī⁴jiuwuwǔ-nian/ (58_2_3_1_2)

d. Akronymický rytmus s předklonkou a příklonkou

/shi-bao³xian-hǎo-d/ (58_1_43_1_2)

/nin-děngdejí-ma/ (58_1_58_1_2)

/di-wǔshibā-ke/ (58_3_1_1_1)

ii. Descendentní rytmus

a. Kombinace dvou descendentních sledů

/běijīng-ren²min-d/ (56_1_10_5_2)

/mǎkēsī-lièning/ (56_1_17_2_1)

/láodōng-ren²min-d/ (56_1_19_10_2)

b. Kombinace dvou descendentních sledů s předklonkou

/he-shīfan-dàxue/ (56_1_17_9_1)

/wō-mei²-yōu-yìjian/ (57_1_27_2_1)

/zài-shénme-dì⁴fāngr/ (58_1_22_2_2)

iii. Ascendentní rytmus

a. Kombinace dvou ascendentních sledů

/chūshī-d-tōngzhì⁴/ (57_1_58_3_2)

/yì-xīngqī-yìhòu⁴/ (58_1_52_1_2)

b. Kombinace dvou ascendentních sledů s příklonkou

/bùyōng⁴-zhǎo-líng-r-le/ (57_1_68_3_1)

Stejnou hodnotu (RČ 3,6 %) zaujímají tři dvouiktové segmenty, které mají pro pětislabičné segmenty jedinečný rytmický průběh. Jedná se o tři následující segmenty. Rytmický průběh prvního segmentu jsme vyhodnotili jako akronymický sled, za kterým následuje sled descendentní. Druhý segment je tvořen kombinací ascendentního a descendentního sledu. Poslední segment je obdobného rytmu, jedná se o kombinaci ascendentního a descendentního sledu s předklonkou.

1. /zhèi⁴-zhì-sǐ-tùz/ (58_1_76_2_2)

2. /gèi-ren²-zù-yīfu/ (58_3_9_1_2)

3. /wō-xiāng³-wō-kēyì/ (58_1_61_1_1)

Segmentů se třemi ikty je pouze 13, tvoří tedy jen 15,7 % všech pětislabičných segmentů. Všechny mají výsledný rytmický průběh akronymického typu. Pokud se podíváme na popis rytmu, zjistíme, že zde narážíme na dvě varianty vzniku tříiktového akronymického rytmu. První variantou je kombinace descendentního sledu s akronymickým sledem. Druhou variantou je kombinace akronymického sledu s ascendentním sledem. Příklady obou variant jsou uvedeny níže.

3. Rytmické sledy pětislabičných trojiktových segmentů

i. Kombinace descendentního sledu s akronymickým sledem

/zhōngguo-kēxueyuàn/ (56_1_17_4_1)

/měi-dao-láodongjié/ (56_1_10_2_1)

/zhōngguo-gong⁴chandǎng/ (56_1_11_1_1)

ii. Kombinace akronymického sledu s ascendentním sledem

/xiàji-dān-xizhuāng/ (58_1_49_2_3)

/máo-zedōng-zhǔxí/ (56_1_9_2_3)

/èrshisān-kuai-bā/ (58_1_38_2_1)

4.2.6 Šesti- a víceslabičné segmenty

Vzhledem k malému počtu šesti- a víceslabičných segmentů, jsme se rozhodli zařadit je do jedné skupiny. Ve vzorku se jich nachází celkem 21, tj. 2,2 %. Z toho je šestnáct segmentů šestislabičných, dva jsou sedmislabičné, dva osmislabičné a jeden segment je devítislabičný. Šestislabičné segmenty vytvářejí jednoiktové, dvouiktové a trojiktové varianty. Sedmislabičné segmenty jsou pouze trojiktové. Z osmislabičných segmentů je jeden trojiktový a druhý čtyřiktový. Devítislabičný segment obsahuje 4 ikty.

Z údajů v tabulce č. 8 vidíme rytmičné průběhy šesti- a víceslabičných segmentů našeho korpusu v závislosti na počtu iktů daného segmentu.

Počet iktů	Rytmus	AČ	RČ
1 iktus	pDE	2	9,5%
2 ikty	pAKR	1	4,8%
	pAKRe	1	4,8%
	pDE+DE	3	14,3%
	DE+DE	2	9,5%
3 ikty	AKRe	1	4,8%
	AKR	3	14,3%
	DE+DE+DE	3	14,3%
	pAKR	3	14,3%
4 ikty	AKRe	1	4,8%
	pAKRe	1	4,8%
Celkem		21	100,0%

Tabulka č. 8: Šesti- a víceslabičné segmenty.

Vzhledem k tomu, že všechny kategorie rytmických průběhů šesti- a víceslabičných segmentů reprezentuje velmi nízký počet případů, nejsme schopni z těchto výsledků vyvodit obecně platné závěry pro naši analýzu.

Jednoiktové segmenty se vyskytují pouze v descendentním rytmu s předklonkou, Dvouiktové segmenty se pak vyskytují jako kombinace dvou descendencí jako celku, nebo jako kombinace dvou descendencí s předklonkou. Dále pak vytváří akronymický sled s příklonkou a jeden segment akronymického rytmu s příklonkou i předklonkou. Trojiktové segmenty také vytvářejí descendentní průběh jako celek a pak i různé varianty akronymického rytmu. Čtyřiktové segmenty jsou pouze varianty akronymického rytmického průběhu.

1. Rytmické sledy šesti- a víceslabičných jednoiktových segmentů

i. Descendentní rytmus s předklonkou

/jiu-shàibu jinlai-le/ (58_2_7_3_2)

/dao-cáifeng-nali-qu/ (58_3_13_2_2)

2. Rytmické sledy šesti- a víceslabičných dvouiktových segmentů

i. Akronymický rytmus

a. Akronymický rytmus s předklonkou

/zai-chéngshi-d-zhōngxīn/ (56_1_7_1_1)

b. Akronymický rytmus s předklonkou a příklonkou

/jiu-ke³yi-xuéhuì-d/ (57_1_47_2_2)

ii. Descendentní rytmus

a. Kombinace dvou descendentních rytmů s předklonkou

/he-ren²min-zhèngfu-d/ (56_1_23_2_1)

/qǔ-yīfu-d-shi²hour/ (58_1_65_5_2)

b. Kombinace dvou descendentních rytmů

/wénming-quánqiū-d-shi/ (56_1_4_6_1)

/mǎshang-jiu-ke³yi-liang/ (58_1_45_2_2)

3. Rytmické sledy šesti- a víceslabičných trojiktových segmentů

i. Descendentní rytmus

/zhōngguo-láodong-ren²min/ (56_1_15_2_2)

/zhōngguo-rénmin-dàxue/ (56_1_17_6_1)

/zhōngguo-láodong-ren²min-d/ (56_1_15_4_1)

ii. Akronymický rytmus

a. Akronymický rytmus jako celek

/kēxue-yánjiu-zhōngxīn/ (56_1_17_3_2)

/zuo⁴-xin-yīfu-d-hua⁴/ (58_3_7_1_2)

/wénming-quánqiū-d-chéngshì/ (56_1_4_9_1)

b. Akronymický rytmus s předklonkou

/you-gùgong-bo²wuyuàn/ (56_1_14_4_1)

/shi-èrshisi⁴-kuai-wǔ/ (58_1_65_2_1)

c. Akronymický rytmus s příklonkou

/mǎkesi-lièningzhuyì-d/ (56_1_17_1_3)

4. Rytmičké sledy šesti- a víceslabičných čtyřiktových segmentů

i. Akronymický rytmus

a. Akronymický rytmus s předklonkou

/zhōnghua-ren²min-gòngheguo²-d/ (56_1_9_5_1)

b. Akronymický rytmus s předklonkou a příklonkou

/shi-zhōnghua-ren²min-gòngheguó-d/ (56_1_3_2_1)

4.2.7 Celkové zastoupení rytmických sledů segmentů v korpusu

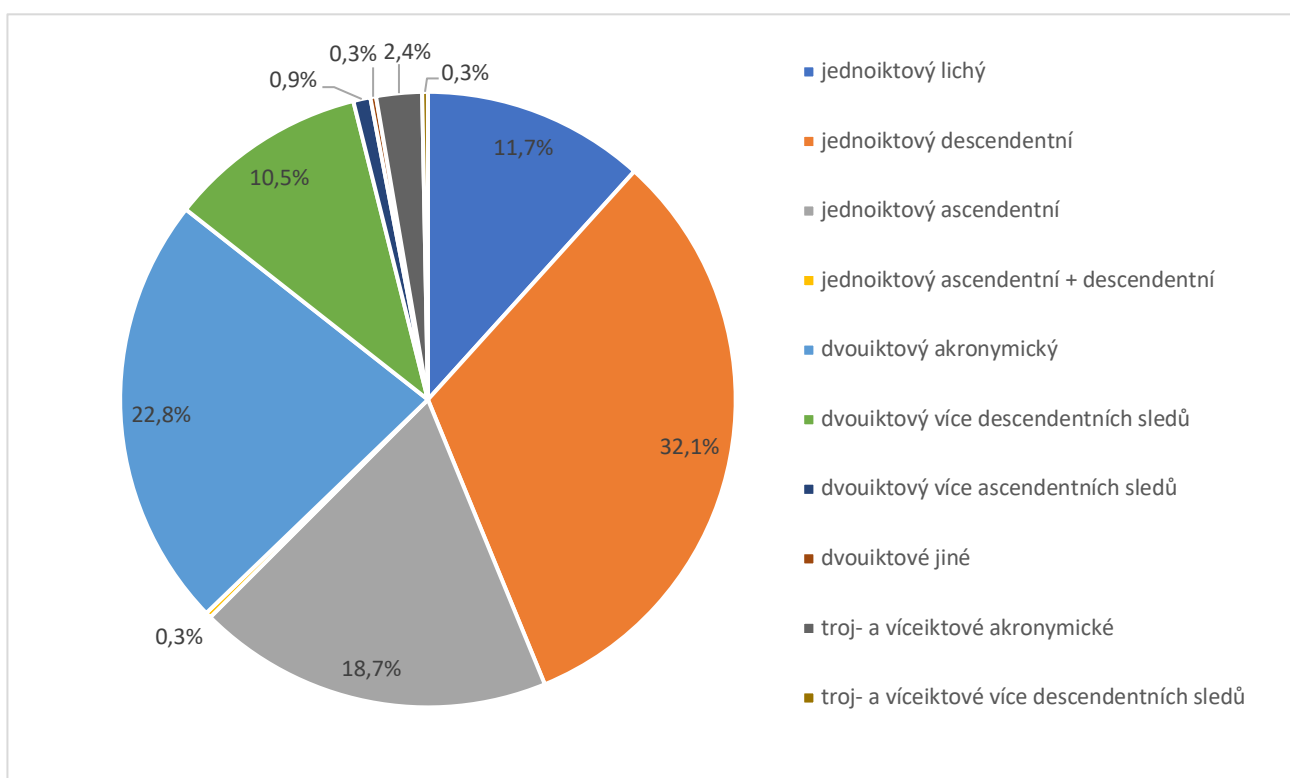
Počet iktů	Rytmus	AČ	RČ
1 iktus	liché	109	11,7%
	DE	300	32,1%
	AS	175	18,7%
	AS+DE	3	0,3%
2 ikty	AKR	213	22,8%
	více DE	98	10,5%
	více AS	8	0,9%
	jiné	3	0,3%
3+ ikty	AKR	22	2,4%
	více DE	3	0,3%
Celkem		934	100,0%

Tabulka č. 9: Celkové zastoupení rytmických sledů segmentů.

Pro lepší přehlednost jsme převedli výsledky tabulky č. 9 do grafického znázornění (graf 3). Na grafu 3 vidíme, že tři nejproduktivnější rytmické průběhy segmentů jsou následující typy: jednoiktový descendentní rytmus v relativní četnosti 32,1 %, dvouiktový akronymický rytmus v relativní četnosti 22,8 % a jako poslední

jednoiktový ascendentní rytmus s relativní četností 18,7 %. Tyto tři typy dohromady zaujímají 73,6 % všech typů rytmických průběhů segmentů v našem korpusu.

Nejméně produktivní se ukázaly segmenty, jejichž rytmus se vymyká „normě“. Všechny tyto případy jsou blíže popsány v příslušných kapitolách výše. Jsou to následující rytmické průběhy: jednoiktové sledy vzniklé kombinací ascendentního a descendentního sledu (RČ 0,3%), dvouiktové sledy vzniklé kombinací více ascendentních sledů (RČ 0,9 %), troj- a víceiktové sledy vzniklé kombinací více descendentních sledů (RČ 0,3%) a nakonec dvouiktové sledy netypických rytmů (RČ 0,3%)⁹⁷.

Graf 3: Celkové zastoupení rytmických sledů segmentů v korpusu.

⁹⁷ Viz kapitola 3.2.5.

4.3 Analýza kól

Korpus obsahuje celkem 555 kól. Ty jsme zkoumali ze tří aspektů, a to počtu segmentů v rámci jednoho kóla, počtu sledů taktéž v rámci jednoho kóla, a nakonec z hlediska jejich rytmického členění.

Podle počtu segmentů jsme zjistili, že korpus obsahuje kóla tvořená jedním až pěti segmenty a také dvě sedmisegmentová kóla. Nejvíce je kól tvořených jedním segmentem. Čím více segmentů kólon obsahuje, tím jejich počet výskytů klesá. Přesné hodnoty jsou uvedeny v tabulce č. 1, ale pro větší přehlednost ji uvádíme znovu níže.

Počet segmentů	AČ	RČ
1	297	53,5%
2	162	29,2%
3	78	14,1%
4	14	2,5%
5	2	0,4%
7	2	0,4%
Celkem	555	100,0%

Tabulka 1: Velikost kól – počet segmentů.

Podle počtu sledů v jednom kóle jsme shledali, že nejpočetnějším typem jsou kóla s jedním rytmickým sledem. Celkem jich ve vzorku najdeme 242, tj. 43,6 %, což je téměř polovina všech kól korpusu. Stejně tak tady můžeme vidět, že čím více sledů, tím napočítáme méně jejich výskytů. (Viz tabulka č. 10)

Počet sledů	AČ	RČ
1	242	43,6%
2	131	23,6%
3	103	18,6%
4	57	10,3%
5	16	2,9%
6	4	0,7%
7	1	0,2%
11	1	0,2%

Tabulka č. 10: Velikost kól – počet sledů.

4.3.1 Pozice rytmických sledů v kólu

Teorie pana profesora Švarného říká, že pro ascendentní segmenty je příznačný výskyt na konci kól, naopak pro descendentní segmenty je přirozenější pozice na začátku nebo uvnitř kóla. Pokud kólon obsahuje pouze jeden segment určujeme jeho polohu jako pozici na konci kóla⁹⁸.

Pro analýzu pozic rytmických sledů segmentů v rámci kól není klíčové hledisko počtu slabik jednotlivých segmentů. Stejně tak se počítá s celkovým rytmickým průběhem daného segmentu. Nezáleží tedy, zda se jedná o ascendentní sled s příklonkou, či descendentní sled s předklonkou. Obojí je ve výsledku vyhodnocené jako ascendentní a descendentní rytmus.

Typ rytmického sledu	Pozice na začátku nebo uvnitř kóla	Pozice na konci kóla
Jednoiktový ascendentní	51 (29,1%)	124 (70,9%)
Jednoiktový descendentní	180 (60%)	120 (40%)
Dvouiktový akronymický	81 (38%)	132 (62%)

Tabulka č. 11: Pozice rytmických sledů v kólu.

Výsledky naší analýzy, shrnuté v tabulce č. 11, se ztotožňují se Švarného teorií. Ascendentní jednoiktové segmenty převažují v pozici na konci kóla v relativní četnosti 70,9 %. Jednoiktové descendentní segmenty se také nachází spíše na začátku či uvnitř kól (relativní četnost 60 % výskytů). V rámci dvouiktových akronymických sledů převažují segmenty v pozici na konci kóla s výskytem 62 %.

4.3.2 Rytmické členění kól

Kóla jsme rozdělili do kategorií podle čtyř typů: typ A, typ B, typ C a typ D. Skupinu typu A zastupují kóla tvořená jen jedním rytmickým sledem. Do skupiny B se řadí kóla, u nichž nedochází k bezprostřednímu sousedství arzí. Skupina C je složená z kól, u nichž k bezprostřednímu sousedství arzí dochází a do poslední skupiny, skupiny D, spadají kóla s vloženou atonickou slabikou, díky níž nedochází k bezprostřednímu sousedství arzí.

V následujících kapitolách jsou jednotlivé typy rozebrány podrobněji. Ke každému typu pak uvádíme také příklady jednotlivých možností rytmických vzorců,

⁹⁸ Švarný, Uher 2014, s. 14.

kteře dané typy vytvořily v naší analýze. Každý příklad je uvedený pro lepší dohledání pod číselným kódem⁹⁹.

V níže uvedené tabulce vidíme porovnání v procentuálním zastoupení čtyř typů v našem korpusu.

Typ	AČ	RČ
typ A	242	43,6%
typ B	215	38,7%
typ C	62	11,2%
typ D	36	6,5%

Tabulka č. 12: Rytmičké členění kól.

Po vyhodnocení analýzy kól jsme zjistili, že nejvíce kól spadá do skupiny typu A. Celkem jich v korpusu najdeme 242, tj. v relativní četnosti tvoří 43,6 % vzorku. Druhým nejčastějším typem kól je typ B. Kóla tohoto typu tvoří 38,7 % korpusu (215 výskytů). Dohromady spolu typ A a typ B zaujímají 82,3 % naší analýzy. Naopak kóla typu C a D reprezentují zbytkových 17,7 % (dohromady 98 výskytů).

4.3.2.1 Kóla typu A

Kóla tohoto typu tvoří pouze jeden sled. Vytvářejí čtyři možnosti rytmičkého sledu: ascendentní (celková ascendance i ascendance s příklonkou), descendentní (celková descendance i descendance s předklonkou), akronymické (i varianty s příklonkou, předklonkou či kombinací obou dvou) a sledu tvořeného lichou slabikou¹⁰⁰.

1. Jednosledová ascendance

i. Ascendance jako celek

/ wo-kàn/ (58_1_7_2)

/ xiāngshuǐr/ (58_1_7_11)

ii. Ascendance s příklonkou

/° suàn-zhàng-ba/ (57_1_64_2)

/° yígòng-shi/ (57_1_66_1)

2. Jednosledová descendance

i. Descendance jako celek

\ ōuzhouren-ne/ (57_3_12_1)

⁹⁹ Viz kapitola 3.

¹⁰⁰ Lichou slabikou se rozumí samostatně stojící iktová slabika.

\ /shen²me-d/ (58_1_7_13)

ii. Descendence s předklonkou

°\ /cong-zhèli/ (56_1_12_2)

°\ /xiang-quán-guo/ (56_1_12_3)

3. Jednosledová akronymie

i. Akronymie jako celek

V /xiānnongtán/ (56_1_19_7)

V /yíheyuan²/ (56_1_19_9)

ii. Akronymie s příklonkou

V° /quán-dou-diào-le/ (58_2_18_4)

V° /gèng-měilì-d/ (56_1_24_5)

iii. Akronymie s předklonkou

°V /ba-xībeijiāo/ (56_1_20_4)

°V /you-sānxiantāng/ (57_1_32_1)

iv. Akronymie s předklonkou i příklonkou

°V° /ni-dùz-è-le/ (57_3_3_1)

°V° /di-wǔshibā-ke/ (58_1_1_1)

4. Jednosledová kóla tvořená lichou slabikou

| /èr/ (56_3_4_1)

| /shēn/ (58_2_5_23)

Typ A tvoří celkem 242 jednosledových kól. Nejproduktivnějším rytmičkým průběhem se zde ukázal být sled tvořený lichou slabikou v relativní četnosti 41,3 %. Nejméně produktivní jsou sledy akronymického rytmu s četností 13,6 %. Descendentní i ascendentní sledy dosahují výskyty velmi podobných hodnot.

	Typ rytmu	AČ	RČ
typ A	AKR	33	13,6%
	DE	50	20,7%
	AS	59	24,4%
	Lichá	100	41,3%

Tabulka č. 13: Rytmičké sledy kól v rámci typu A.

4.3.2.2 Kóla typu B

Kóla typu B mají druhé nejvyšší zastoupení v celém korpusu. Vyskytuje se jich tam 215 z celkových 555 kól. Jak již bylo řečeno, řadí se sem kóla, u nichž nedochází k bezprostřednímu sousedství arzí. Vzhledem k vyššímu počtu sledů v rámci jednoho kóla, než jak tomu je u skupiny kól typu A, se zde setkáváme s mnohem více variantami rytmických průběhů. Je nutno poznamenat, že pokud se mezi jednotlivými sledy vyskytne předklonka či příklonka, nemá to vliv na rytmickou strukturu kóla. Všechny sledy skupiny B, které se v naší analýze objevily, jsou včetně příkladů uvedeny níže.

1. Opakující se ascendentní sledy

//° /buyong⁴-zhǎo-líng¹-le/ (57_1_68_3)

// /shǒu-zhū dài-tù/ (58_1_74_1)

2. Opakující se descendentní sledy

°\ /wo-mei²-you-yìjian/ (57_1_27_2)

\ /chōngfen xiǎnshì-le/ (56_1_15_3)

3. Akronymické struktury

i. Jednoduchá akronymická struktura

V /mǎlu-liǎngpáng/ (56_1_22_3)

V /zai⁴-lai-liǎng-bēi/ (57_1_34_3)

ii. Akronymická struktura s opakujícím se descendentním sledem

\V° /dàgai hai²-mei-chīgo zhōngguo-fàn-ba/ (57_1_10_3)

\V° /bú-shi-yí-xiàz jiu-ke³yi xuéhuì-d/ (57_1_45_2)

iii. Akronymická struktura s opakujícím se ascendentním sledem

V/ /mi³le'ěr tongzhì/ (57_1_25_1)

V/ /liǎng-mao-jiǔ yi-guanr³/ (58_1_15_1)

iv. Akronymická struktura s opakujícím se descendentním i ascendentním sledem

\V/ /cheng²wei rénmin-d-shǒudū yihòu/ (56_1_18_2)

\V/ /zhōngguo bǎihuo-gongsī qu-mai³/ (58_1_7_4)

4. Jiné (to, co se nepodařilo zařadit výše)

/V /ba-wǒ-xiàle yi-tiào/ (58_2_16_3)

\ /shénme-ren gei-ren²-zuò-yīfu/ (58_3_9_1)

Nejproduktivnějším sledem se ukázal být akronymický sled. Všechny varianty akronymického rytmického průběhu tvoří v relativní četnosti 64,2 % (138 výskytů)

všech kól typu B. Kóla tvořená opakujícími se descendentními sledy následují v relativní četnosti 32,1 %, tj. v absolutní četnosti 69 kól. Většina kól v této kategorii je jedním z těchto dvou typů. Pouze 2 kóla jsou tvořená opakujícími se ascendentními sledy a 6 kól je jiného průběhu. V těchto 6 případech se v těsném sousedství nachází ascendentní a descendentní sled, a proto je nelze zařadit do výše uvedených typů.

	Typ rytmu	AČ	RČ
typ B	AKR	138	64,2%
	více DE	69	32,1%
	více AS	2	0,9%
	jiné	6	2,8%

Tabulka č. 14: Rytmičké sledy kól v rámci typu B.

4.3.2.3 Kóla typu C

Kól s bezprostředním sousedstvím arzí je v našem korpusu poměrně malé množství. Celkem jich je jen 62, tj. 11,2 % všech kól. Bezprostřední sousedství arzí se graficky značí pomocí znaménka plus „+“. Kóla jsme podle jejich rytmického průběhu rozdělili do 6 skupin, a to na kóla tvořená minimálně jedním ascendentním a minimálně jedním descendentním sledem, minimálně jedním ascendentním sledem a akronymickou strukturou, kombinací akronymické struktury a minimálně jedním descendentním sledem, kombinací dvou akronymických struktur a na kóla složená z liché slabiky a akronymické struktury. Do šesté skupiny jsme zařadili ta kóla s rytmickými průběhy, která se nedala zařadit do předchozích skupin.

Tabulka č. 15 uvádí absolutní a relativní četnost každé výše uvedené skupiny. Nejproduktivnější kóla jsou kombinací akronymické struktury a descendentního sledu s 21 výskyty, tj. 33,9%. Nejméně je naopak těch, které jsou složeny z liché slabiky a akronymické struktury. V korpusu máme pouze dva takové příklady (tj. 3,2 %).

	Typ rytmu	AČ	RČ
typ C	více AKR	18	29,0%
	AS+AKR	6	9,7%
	AKR+DE	21	33,9%
	AS+DE	6	9,7%
	lichá+AKR	2	3,2%
	jiné	9	14,5%

Tabulka č. 15: Rytmičké sledy kól v rámci typu C.

1. Min. 1 ascendentní sled + min. 1 descendentní sled

/+\ /nin-fàngxīn hao³-le/ (57_1_16_2)

/+\ /jiu-you³ zhōngguo-ren²min/ (56_1_4_11)

2. Min. 1 ascendentní sled + akronymická struktura

/+V° /ye-you³ sībai-nian²-le/ (56_1_5_5)

/+V/ /dǐng-**duō** shí-fen-zhong¹ jiu-hǎo/ (57_1_36_2)

3. Akronymická struktura + min. 1 descendentní sled

V+\ /wo³men-yao-mǎi liǎng-guan₃/ (58_1_17_1)

V+\ /wo³men-xiān kàn-kan-**shén**me/ (57_3_7_2)

4. Kombinace dvou akronymických struktur

V+V° /ni³-xihuan-chī zhōngguo-fàn-ma/ (57_3_9_1)

V/+V /èrshisān-kuai-bā yi⁴-gongchǐ/ (58_1_38_3)

5. Lichá slabika + akronymická struktura

|+\V /nà wǒ-jiu mǎi-yi-duàn_r/ (58_1_40_1)

|+\V /deng tùz zai⁴-lai-zhuàng-shù/ (58_1_77_6)

6. Jiné

/+V°\ /gōngyuán yi⁴jiuwuwǔ-nian yuándan/ (58_2_3_1)

/+V+\ /suíbiàn nin²-yao-**mǎi** shen²me-dōngxì/ (58_1_7_5)

4.3.2.4 Kóla typu D

Kóla typu D vytvářejí stejné rytmické vzorce jako kóla typu C, ale v tomto případě se jedná o kóla s vloženou atónickou slabikou. Brání tak přímému kontaktu arzí ascendentního a descendentního sledu. Kóla typu D tvoří jen velmi malou část našeho vzorku a to 6,5 %, tj. v absolutní četnosti 36 výskytů.

1. Kombinace dvou akronymických struktur

V°V /měi-dao-láodongjié he-guóqingjié/ (56_1_10_2)

°V°\ /di-wǔshi-**liù**-ke fùxi-wèntí/ (56_3_1_1)

2. Min. 1 ascendentní sled + akronymická struktura

/°V° /shǒugōng shi-bao³xian-hǎo-d/ (58_1_43_1)

/°V°/ /běijīng shi-shénme-**yàng**r-d chéngshì? (56_3_3_1)

3. Akronymická struktura + min. 1 descendentní sled

V°\ \ /fúzhuang**bù** zai-shénme-di⁴fangr/ (58_1_22_2)

V°\ /tānwu fǔbài-d xian⁴xiang/ (57_2_3_2)

4. Min. 1 ascendentní sled + min. 1 descendentní sled

/°\ /dàmài he-qiáomai/ (56_2_7_1)

/°\ \ /měi-tiān dou-gǎibianle ta¹-d-miànmao/ (56_1_18_3)

5. Jiné

°\ \ /di-èr-zhi-tùz lai-pèng-shù-ne/ (58_1_79_3)

|°V /**zhè** wo-shuōbushang⁴/ (57_1_58_1)

Z číselných hodnot v tabulce č. 16 můžeme vidět, že nejproduktivnějším rytmickým vzorcem je kombinace akronymické struktury a descendentního sledu v relativní četnosti 36,1 %. Nejméně příkladů, a to o tři kóla, máme ve skupině „jiné“. Domníváme se, že kól typu D v našem korpusu není dostatečné množství pro vyvození obecných závěrů.

typ D		AČ	RČ
	více AKR	10	27,8%
	AS+AKR	6	16,7%
	AKR+DE	13	36,1%
	AS+DE	4	11,1%
	Jiné	3	8,3%

Tabulka č. 16: Rytmičké sledy kól v rámci typu D.

5 Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo provedení prosodické analýzy textu učebnice Úvod do hovorové čínštiny díl 2 (Praha, SPN 1967). Konkrétně vyhotovit prozodickou analýzu cvičení 56, 57 a 58.

V teoretické části jsme uvedli a vymezili základní pojmy, které jsou nezbytné pro pochopení dalších částí, především samotné analýzy korpusu. Zabývali jsme se prozodickou transkripcí čínštiny obecně, jejím vývojem, a uvedli jsme, co se řadí mezi suprasegmentální rysy řeči. Zaměřili jsme se na rytmické členění věty a definovali pojmy – segment, kólon a rytmický přízvuk. Rytmickému přízvuku jsme se podrobněji věnovali v další kapitole, ve které jsme vymezili i akronymické pravidlo pana profesora Švarného. V neposlední řadě jsme se zabývali systémem sedmi stupňů prominence a rytmickými sledy.

Poté, co jsme vysvětlili všechny potřebné pojmy, jsme se přesunuli ke samotnému zpracování a analýze korpusu. Po dokončení analýzy lineárního členění korpusu jsme došli k následujícím zjištěním. Korpus se skládá z 254 vět, které se rozpadají na 555 kól, 934 segmentů a 2 753 slabik. Jedna věta průměrně obsahuje 2,2 kól, 3,7 segmentů a je 10,8 slabiky dlouhá. Jeden kólon je pak tvořený v průměru 1,7 segmentu a 5 slabikami. Zjistili jsme, že tento výsledek neodpovídá hodnotám Švarného, který uvádí průměrnou délku jednoho kóla v rozsahu 6–7 slabik.

V následující kapitole jsme přistoupili k analýze segmentů nejprve z hlediska počtu slabik v rámci jednoho segmentu. V korpusu se nachází jedno- až devítislabičné segmenty. Z dat vyplývá, že dvěma nejproduktivnějšími skupinami se ukázaly být dvojslabičné a trojslabičné segmenty. Trojslabičných segmentů je pouze o 15 méně než dvojslabičných. Tyto oba segmenty dohromady tvoří 55,8 % všech segmentů vzorku. Také jsme zjistili, že jeden segment našeho korpusu je v průměru tvořený 2,9 slabikami, což odpovídá výsledkům výzkumu profesora Švarného.

U každého segmentu jsme určili jeho rytmický průběh a zjistili jsme nejčastější rytmické sledy. Jednoslabičné segmenty jsme z této dílčí analýzy vyřadili, jelikož rytmický průběh nemají. V rámci dvojslabičných segmentů se jako nejproduktivnější sled ukázal jednoiktový descendentní sled (RČ 54,3 %). U trojslabičných segmentů je jím jednoiktový descendentní sled (RČ 50,8 %). Pro čtyřslabičné segmenty je nejpočetněji zastoupený dvouiktový akronymický sled (RČ 46,5 %) a pro pětislabičné segmenty je jím taktéž dvouiktový akronymický sled (RČ 42,2 %). V poslední skupině

je sice nejproduktivnější sled trojiktový akronymický, ale tento výsledek je velmi zavádějící, jelikož je v této kategorii nedostatečný počet segmentů pro obecné závěry. V rámci celého korpusu jsou následující tři sledy těmi nejproduktivnějšími: jednoiktový descendentní rytmus (RČ 32,1 %), dvouiktový akronymický rytmus (RČ 22,8 %) a jednoiktový ascendentní rytmus (RČ 18,7 %).

Co se týká výskytu arzí, nejvíce segmentů je jednoiktových v relativní četnosti 62,8 %. Dvouiktové segmenty tvoří 34,5 % a zbytkových 2,7 % je tvořeno třemi- a více ikty.

Po analýze segmentů jsme přistoupili k analýze kól. Zde jsme se soustředili na počet segmentů a sledů v rámci jednoho kóla, na rytmické členění, a na pozici rytmických sledů v kólu. Kóla našeho vzorku jsou tvořena jedním až pěti segmenty a dvě kóla jsou sedmisegmentová. Nejproduktivnějšími jsou jednosegmentová kóla v relativní četnosti 53,5 %. Z hlediska počtu sledů jsou nejčastější jednosledová kóla (RČ 43,6 %). Ta tvoří skoro polovinu korpusu.

Dále se analýza zaměřila na pozice rytmických sledů v kólu. Řídili jsme se zde teorií pana profesora Švarného a zjistili jsme, že naše výsledky se s jeho výzkumem ztotožňují. Jednoiktový ascendentní sled se vyskytuje převážně v pozici na konci kóla, zatímco jednoiktové descendentní sledy můžeme najít hlavně v pozici na začátku nebo uvnitř kóla. Ukázalo se, že dvouiktovou akronymickou strukturu najdeme spíše na konci kóla.

V závěrečné části práce jsme přistoupili k rytmickému členění kól. Každé kólo jsme opatřili grafickým přepisem jednotlivých sledů a podle přepisu jsme je pak rozdělili do čtyř typů (A, B, C, D). Typ A zaujímají kóla s jedním rytmickým sledem a jsou v našem korpusu nejpočetnějším typem kól. Celkem jich najdeme 242, tj. v relativní četnosti 43,6 %. Do typu B spadají kóla, u nichž nedochází k bezprostřednímu sousedství arzí. Předklony ani příklonky nenarušují rytmickou strukturu kóla. Kóla typu B představují 38,7 % kól vzorku. Většina kól se řadí k jednomu z těchto dvou typů, což znamená, že tvoří 82,3 % kól korpusu. Kóla, u nichž k bezprostřednímu sousedství arzí dochází, formují skupinu C. U kól typu D nedochází k bezprostřednímu sousedství arzí díky vložené atónické slabice. Kategorie C a D jsou zastoupeny dohromady pouze 98 kóly, a zaujímají tak velmi malé procento 17,7 % vzorků korpusu.

Všechna data analýzy jsme shrnuli a uvedli ve výsledném protokolu analýzy (viz tabulka č. 17).

PROTOKOL ANALÝZY			
Rozsah cvičení	56, 57, 58	Počet segmentů:	934
Počet vět:	254	Počet sledů:	1 163
Počet kól:	555	Počet slabik:	2 753
PROMINENCE SLABIK			
Zdůrazněně tónické (99), plně tónické iktové (949), plně tónické neiktové (210), Oslabeně tónické iktové (257), oslabeně tónické neiktové (225), atónické (1 013)			
SEGMENTY			
Jednoslabičné jednoiktové (109)			
Dvojslabičné jednoiktové (269): AS (123), DE (146)			
Trojslabičné (254): jednoiktové (170): AS (17), ASe (24), DE (69), pDE (60)			
dvojiktové AKR (84)			
čtyřslabičné (198): jednoiktové (34): ASe (11), DE (5), pDE (15) AS+DE (3)			
dvojiktové (164): AKR (55), pAKR (21), AKRe (16), DE+DE (67), AS+AS (5)			
pěťslabičné (83): jednoiktové (3): DE (2), pDE (1)			
dvojiktové (67): AKR (8), pAKR (9), AKRe (8), pAKRe (10), DE+DE (21), pDE+DE (5), AS+AS (2), AS+ASe (1), AKR+DE (1), AS+DE (1), AS+pDE (1)			
trojiktové AKR (13)			
šesti- a víceslabičné (21): jednoiktové (2): pDE (2)			
dvouiktové (7): pAKR (1), pAKRe (1), DE+DE (2), pDE+DE (3)			
trojiktové (10): AKRe (1), AKR (3), pAKR (3), DE+DE+DE (3)			
čtyřiktové (2): AKRe (1), pAKRe (1)			
KÓLA			
Počet segmentů: jeden (297), dva (162), tři (78), čtyři (14), pět (2), sedm (2)			
Tvořena jednou slabikou (100)			
Tvořena jedním sledem (142): AKR (33), DE (50), AS (59)			
Tvořena dvěma a více sledy (313):			
a) bez sousedství arzí (215): AKR (40), AKR s opakujícím se DE (75), AKR s opakujícím se AS (17), AKR s opakujícím se DE i AS (6), opakující se DE (69), opakující se AS (2), ostatní (6)			
b) sousedství arzí (62; rozděleno podle místa, kde dochází je kontaktu, AS i DE se mohou opakovat): dvě AKR za sebou (18), AS a AKR (6), AKR a DE (21), AS a DE (6), lichá iktová slabika a AKR (2), ostatní (9)			
c) atónická slabika mezi dvěma arzemi (36): odděluje AS a AKR (6), AKR a DE (13), dvě			

AKR za sebou (10), AS a DE (4), ostatní (3)
Použité zkratky: AKR = akronymická struktura; AS = ascendentní sled; DE = descendentní sled p = předklonka; e = příklonka

Tabulka č. 17: Protokol analýzy.

6 Resumé

This bachelor thesis is based on analysis of prosodic transcription of the Chinese modern language. As for the foundation for our analysis, we used the texts of audio recordings of the following exercises 56, 57 and 58 from the textbook *Introduction into Spoken Chinese (Praha, SPN 1967)*. The audio recordings were recorded by Miss Guan Mingzhe. She is a native speaker of standard Chinese. We basically divided the thesis into two parts. The first part is focused on the theory of prosodic transcription and explains the key terms necessary for understanding the following analysis. The second part concentrates on the results of said analysis. Firstly, we used linear segmentation in order to divide the analysed text into smaller sections. First into sentences, then into colas and lastly colas into segments.

As emerged from the analysis, the corpus consists of 354 sentences which are sectioned into 555 colons, 934 segments and 2 753 syllables. One sentence is on average made up by 2.2 cola, 3.7 segments and 5 syllables. In the segment analysis we identified the most frequent rhythmic sequence of different syllabical segment groups and focused on accented and unaccented syllables.

After segments, our focus shifted on analysing cola. The analysis centres on how many segments and rhythmic sequences create one colon and the position of rhythm sequences (ascending, descending and acronymic rhythm) inside the colon. As a final step, we sorted cola into the four types (A, B, C, D) based on position of the accented and unaccented syllables of segments inside the colon.

7 Seznam použité literatury

- POSPĚCHOVÁ, Zuzana. Prozodická transkripce čínštiny a její využití v současnosti. *Dálný východ* 2015, roč. 5, č. 2, ss. 93–103.
- SLAMĚNÍKOVÁ, Tereza: Rytmičné členění příkladových vět Učebního slovníku jazyka čínského (hesla 1–50). *Dálný východ* 2016, 2, s. 62–82. ISSN 1805-1049.
- SLIVONÍKOVÁ, Barbora, Grycová Michaela a Kristýna Pavlačková: Charakteristika descendentních sledů v UČK. *Dálný východ* 2016, 2, ss. 51–63.
- ŠVARNÝ, Oldřich a David Uher: *Prozodická gramatika čínštiny*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2014. 163 s.
- ŠVARNÝ, Oldřich a David Uher. *Hovorová čínština: úvod do studia hovorové čínštiny*. 2. přeprac. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2001. ISBN 80-244-0298-x.
- ŠVARNÝ, Oldřich. *Učební slovník jazyka čínského I–IV*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1998–2000.
- ŠVARNÝ, Oldřich a kol.: *Hovorová čínština v příkladech III*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1998. 251 s.
- ŠVARNÝ, Oldřich a kol.: *Úvod do hovorové čínštiny II*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1967. 606 s.
- TŘÍSKOVÁ, Hana: Prozodická transkripce čínštiny O. Švarného: čtyři historické verze. *Nový Orient* 2011a, 4, ss. 45–50.
- TŘÍSKOVÁ, Hana: Za Oldřichem Švarným a jeho prozodickou transkripcí čínštiny. *Nový Orient* 2011b, 66, 3, ss. 40–43.
- UHER, David a Tereza Slaměnková: Prozodická analýza monologu. *Dálný východ* 2015, 2, ss. 104–126.

8 Seznam příloh

Přílohou této bakalářské práce je CD, na kterém jsou přiložené nahrávky cvičení 56–58 z učebnice *Úvod do hovorové čínštiny, díl 2*, a také zpracování analýzy segmentů a kól.